

Beleidsprogramma Delft 2022

Volt Delft

Versie 2.0

20 oktober 2021

Geschreven door Policy team Volt Delft

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding	4
Delft in 2040	5
1. Sociale zaken en bestaanszekerheid	7
1.1 Bestaanszekerheid	7
1.2 Schuldhulpverlening (brede aanpak)	8
2. Bouwen en wonen	12
2.1 Wonen in Delft: bereikbaar voor iedereen	12
3. Economie, belasting en werk	15
3.1 Basisinkomen	15
4. Familie, zorg en gezondheid	17
4.1 Naar een toekomstbestendig zorgmodel met lokale jeugdzorgcentra	17
4.2 Tegengaan van eenzaamheid	23
5. Klimaat, natuur en biodiversiteit	25
5.1 Duurzame klimaatwijzer	25
5.2 Klimaatrekenkamer	25
5.3 Verbod op (reclame)verlichting aan te laten in kantoor- en winkelpanden.	27
6. Landbouw en voeding	29
6.1 Tegengaan van voedselverspilling door inzet buurtkoelkast	29
7. Migratie en integratie	31
7.1 Vluchtelingen	31
8. Onderwijs	33
8.1 Kansklassen in Delft	33
8.2 Gezonde basisschool van de toekomst	34
8.3 Bezoek Europees Parlement	36
9. Overheid, veiligheid en democratie	37
9.1 Transparante gemeente	37
10. Mobiliteit en reizen	39
10.1 Gebalanceerd deelvervoer	39
10.2 Autoluwe binnenstad	41
11. Digitale zaken	43
11.1 Gebruik van Kunstmatige Intelligentie	43
11.2 Delft als duurzame proeftuin	44
11.3 Een innovatieve Gemeente	45
11.4 Wethouder digitale zaken	46
12. Kunst, cultuur en media en sport	49
12.1 Cultuur in de stad door bruisende verenigingen	49
12.2 De lokale democratie van Delft heeft onafhankelijke journalistiek nodig	50

Inleiding

Dit beleidsprogramma is het afgelopen jaar tot stand gekomen door het werk van het beleidsteam van Volt Delft. Dit team bestond uit een lead, verschillende coördinatoren en schrijvers, die elk aan een of twee specifieke thema's hebben gewerkt. In april 2021 is het beleidsteam begonnen met het ophalen van informatie over onderwerpen die mogelijk tot een voorstel zouden kunnen leiden. Dat is gebeurd bij onze eigen leden, door gesprekken met inwoners, belanghebbende organisaties of personen in gemeente Delft en door het bijhouden van de lokale media. Daarnaast is er een evenement georganiseerd om met leden over verschillende onderwerpen te discussiëren en zijn er schrijfmarathons georganiseerd om samen te werken aan voorstellen, met zowel leden van het beleidsteam als leden van Volt in Delft. Deze activiteiten hebben samen geleid tot het product dat hier nu ligt. Deze inleiding beschrijft verder hoe Volt Delft het document heeft gepositioneerd, hoe het gebruikt gaat worden, hoe het wordt onderhouden en hoe we omgaan met extern aangeleverde content.

Dit beleidsprogramma dient als basis voor de ontwikkeling van het verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022. Het is echter ook bedoeld als hulpmiddel voor onze raads- en commissieleden, waarbij dit programma wordt gebruikt als handboek soldaat bij de uitvoering van hun werk, dus als de richtlijn voor het handelen in raad en commissies. Het is een belangrijke bron bij het controleren van voorstellen van Burgemeester en Wethouders, maar ook bij het zelf inbrengen van voor Volt belangrijke voorstellen.

Het beleidsprogramma heeft niet de ambitie om een volledig, tot in detail uitgewerkt 'regeringsprogramma' voor de gemeente te zijn, maar er wordt gewerkt met speerpunten. Met dit beleidsprogramma in de hand zullen onze raads- en commissieleden op een positieve, kritische manier onze speerpunten inbrengen. Het beleidsprogramma wordt met kandidaten (en leden) volledig doorleefd zodat we daadwerkelijk begrijpen wat we willen bereiken, waarom en hoe. Dit doorleven wordt als essentiële stap gezien voordat iets kan worden opgenomen.

We zijn daarom voorzichtig geweest met het overnemen van extern aangeleverde content en hebben ervoor gekozen om wel beleids ideeën over te nemen van andere steden, maar deze naar de Delftse situatie aan te passen. Ze worden dan via het Delftse schrijf- en amendementen proces verder ingevuld en doorleefd door de Delftse kandidaat raads- en commissieleden en Delftse Volt-leden.

Natuurlijk kan er niet voorspeld worden wat er de komende raadsperiode allemaal langs gaat komen. Daarom ligt de focus van het beleidsprogramma op de visie, koers, samenwerking en de wijze waarop de Volt waarden vertaald worden naar de Delftse context.

Het Delftse Volt policy team zal ook na de initiële vaststelling van dit beleidsprogramma (in het najaar van 2021 door de Delftse Volt-leden) actief blijven en regelmatig toevoegingen en

verbeteringen voorstellen op basis van actuele thema's en ontwikkelingen. Zo ontstaat een steeds completer document voor onze raadsleden en commissieleden.

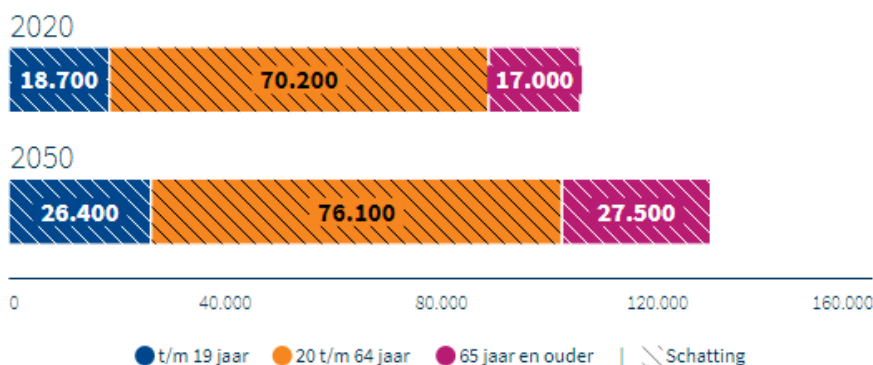
Delft in 2040¹

Verandering in de samenstelling van de bevolking heeft gevolgen voor allerlei soorten beleid, zoals gezondheid, mobiliteit, wonen, zorg, sociaal welzijn en cultuur. Hoe beter we van tevoren inzicht verkrijgen in hoe de bevolking gaat ontwikkelen, hoe beter we daar met beleid vooraf op in kunnen spelen, en achteraf kunnen monitoren. Zo kan ook beter op de behoefte aan meer of specifieke voorzieningen in een buurt of wijk geanticipeerd worden.

Het aantal inwoners in de gemeente Delft is sinds 1995 met 11.131 personen toegenomen tot 103.588 in 2021. Dat is een groei van 12%. De verwachting is dat de bevolking in de komende 30 jaar gaat toenemen met nog eens 25,7% gaat toenemen tot 130.240 inwoners. Met name de groep '65 jaar en ouder' zal verder toenemen. Dit kan bijvoorbeeld in de WMO-voorziening de komende jaren tot problemen gaan leiden. 66 inwoners per 1000 maken gebruik van een Wmo-maatwerkarrangement. Dit is hoger dan in geheel Nederland (61 inwoners per 1000). In vergelijking met Nederland hebben huishoudens met maatwerkvoorzieningen in Delft vaker een meervoudige hulpvraag en vaker meer dan 1 voorziening Wmo. In vergelijking met Nederland hebben huishoudens met maatwerkvoorzieningen in Delft vaker een meervoudige hulpvraag en vaker meer dan 1 voorziening Wmo.

Bevolking naar leeftijd

Delft, aantal

CBS/PBL | 2020, 2050

Toenemend aantal eenpersoonshuishoudens

- Hoog percentage (20%) van inwoners tussen de 15 en 25 jaar
- Hoog percentage (13%) van inwoners met een migratie achtergrond (overig niet-westers)

[1A9Rp26t3w_6czmb5_88c.tmp \(inciifers.nl\)](#)

- Laag gemiddeld aantal personenauto's per huishouden
- Hoog percentage (57%) eenpersoonshuishoudens

Schoolverlaters

In het schooljaar 2017/2018 verliet in Delft 2,6% van de onderwijsdeelnemers het onderwijs zonder diploma. Dit percentage is gebaseerd op 141 nieuwe vsv'ers. Er is sprake van een lichte stijging ten opzichte van de twee voorgaande schooljaren met vsv-percentages van 2,4%. Sinds 2015/2016 was in vrijwel alle grote steden (G4 en G40) een toename van schooluitval te zien.

Leefbaarheid

- Zeer hoge dichtheid van adressen per km² (3,562 adressen in Delft per km²)

Eenzaamheid onder jong en oud

In de wijken Voorhof en Buitenhof voelt 51% van de bewoners zich eenzaam. In deze twee wijken wonen relatief meer mensen met een (niet-)westerse achtergrond dan in de rest van Delft. Uit de Omnibusenquête blijkt dat deze groep Delftenaren (westers: 52%, niet-westers: 66%) zich in grotere mate eenzaam voelt dan autochtone Delftenaren (34%).

Van de 75-plussers voelt bijna de helft zich matig tot ernstig eenzaam (48%). Eenzaamheid komt niet alleen bij ouderen voor; 36% van de jongeren van 18-24 jaar is matig tot ernstig eenzaam (in 2015 lag dit aandeel op 25%). T.o.v. 2017 zien we een toename in eenzaamheid onder de groep 35-44 jarigen (van 40% in 2017 naar 46% in 2019).

1. Sociale zaken en bestaanszekerheid

Titel	1.1 Bestaanszekerheid
5+1 Challenge(s) ²	Social equality
Waarom?	Zeven jaar geleden zijn er landelijk een aantal wetten ontwikkeld om de participatie te verhogen in de samenleving voor mensen die dit onvoldoende op eigen kracht kunnen. Helaas laat recent onderzoek zien dat de ondersteuning van deze kwetsbare burgers nog niet op orde is¹. Zo is de deelname van mensen met een beperking aan de samenleving niet toegenomen, zijn er nog steeds grote knelpunten in de jeugdzorg, en zijn de kansen op werk voor mensen met een arbeidsbeperking nauwelijks verbeterd. Tegenwoordig worden in het sociaal domein veel mensen geholpen door hun gemeente die lichte hulpvragen hebben en daardoor goedkoper zijn om te helpen. Aan de andere kant zijn er voor bijvoorbeeld jongeren met complexe problemen lange wachttijden, zijn de baankansen afgenomen voor mensen die aangepast werk nodig hebben, en wordt de hulpverlening aan mensen met meerdere problemen belemmerd door ingewikkelde regelgeving. Daarnaast is er onvoldoende zicht op mensen die wel problemen hebben, maar niet aankloppen bij de gemeente of hulpverlenende instanties. De verwachting dat gemeenten in staat zijn problemen eerder te signaleren dan het Rijk, omdat ze dichter bij hun burgers staan, blijkt in de praktijk weerbarstig. Hoewel er in Delft sociale wijkteams zijn opgezet, komen die er niet altijd aan toe om problemen bij mensen actief op te sporen. Door tijdgebrek en door overbelasting komen deze teams er maar al te vaak niet toe om problemen actief op te sporen.
Wat?	Investeren in het sociaal domein is investeren in een vitale en inclusieve samenleving. Het sociaal domein als een investeringsmogelijkheid in plaats van een kostenpost te zien is het belangrijkste inzicht en tegelijk de grootste uitdaging. Door investeren en preventie weet men juist zorg te voorkomen en de totale kosten van zorg en ondersteuning terug te brengen. Zo dragen investeringen in het sociaal domein toe aan een fysiek en psychisch gezondere samenleving, een sterkere arbeidsmarkt, en zodoende ook een aantrekkende economie.
Hoe?	Het beleid van Volt Delft op het sociaal domein omvat 3 pijlers, namelijk het herstellen van bestaanszekerheid, het vergroten van kansengelijkheid en het makkelijker maken van gezond leven. Deze uitdagingen zijn sterk met elkaar verweven en vragen om een intensieve samenwerking met alle betrokken partijen. Om de kosten behapbaar te houden, wil Volt Delft meer ruimte en waardering geven aan professionals zodat deze hun werk met minder bureaucratie kunnen uitvoeren. Hierbij is de menselijke maat het uitgangspunt die dient samen te gaan met doelmatigheid en efficiëntie. Daarnaast wil Volt Delft voldoende mogelijkheden scheppen voor alle inwoners om mee te blijven doen met de samenleving en actief werk maken van het verzamelen en uitvoeren van best practices in andere gemeenten (waar de afgelopen jaren met veel creatieve oplossingen op sociaal domein is geëxperimenteerd). Arbeidsparticipatie stimuleren Terwijl Volt Delft het belangrijk vindt dat er in Delft ruim voldoende mogelijkheden

² Een beleidsvoorstel kan betrekking hebben op één of meerdere 5+1 Challenges.

	zijn voor inwoners om betekenisvol en betaald werk te vinden, wil Volt Delft inwoners die ondersteuning nodig hebben om dit te vinden hierbij assisteren. Ook individuen voor wie betaald werk niet haalbaar is dienen ondersteund te worden in het verwerven van een startkwalificatie of een zinvolle dagbesteding. Er hoort extra aandacht te zijn voor activering in kwetsbare wijken en buurten waar de gemeente Delft stimuleert om sterke netwerken met inwoners en ervaringsdeskundigen, scholen, sociale voorzieningen, werkgevers en vrijwilligersorganisaties te organiseren. Inwoners die een licht verstandelijke beperking hebben of laaggeletterd dienen meer aansluiting te krijgen in de steeds complexere samenleving door een hechte samenwerking met ervaringsdeskundigen, maatschappelijke partners en werkgevers. Jongeren Jongeren en jongvolwassenen met een afstand tot de arbeidsmarkt moeten ondersteuning en begeleiding op de 'Big 5 van leefgebieden' krijgen: support, wonen, school en werk, inkomen en schulden, en welzijn en gezondheid. Dit onder meer door monitoring en signalering van jongeren die uit beeld raken, door gerichte begeleiding en ondersteuning (life coaching) van jongeren in kwetsbare situaties, en door vroegtijdig schoolverlaten zonder diploma als gevolg van dak- en thuisloosheid tegen te gaan.
Middelen?	Bepaalde beleidspunten van Volt Delft, zoals het verminderen van bureaucratie, zijn relatief kosteloos, maar veel andere beleidspunten zoals een betere jeugdzorg en meer begeleiding voor mensen om een baan te vinden vragen om een relatief grote investering. Volt Nederland, de moederpartij van Volt Delft, zal alle mogelijke druk uitoefenen, samen met andere politieke partijen, om 'Den Haag' te bewegen meer financiële steun te investeren voor deze nieuwe aanpak.
Bronnen	https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2020/11/16/sociaal-domein-stagneert-vijf-jaar-n-a-decentralisatie-is-de-ondersteuning-van-kwetsbare-burgers-nog-niet-op-orde&sa=D&source=docs&ust=1634485104731000&usq=AOvVaw1jDfIOB1CR6xsrz8L9S_zr

Titel	1.2 Schuldhulpverlening (brede aanpak)
5+1 challenge	Social equality
Waarom?	Waarom schuldhulpverlening? Problematische schulden hebben een grote impact op het persoonlijk leven van burgers en hun functioneren in de maatschappij. Daarmee is het niet alleen een persoonlijk, maar ook een maatschappelijk probleem. Problematische schulden leiden tot onbetaalde crediteuren, zoals de fiscus, woningcorporaties, energiebedrijven etc. Daarnaast kunnen mensen in een maatschappelijk isolement raken en als gevolg van stress of slechte verzorging gezondheidsproblemen krijgen. Ook de omgeving, zoals het gezin, heeft hieronder te lijden. Werknemers met problematische schulden zijn naar schatting 20% minder productief (<i>'Personeel met schulden. Een peiling over financiële problemen op de werkvloer'</i>, Nibud 2017). Problematische schulden leiden daarnaast ook tot hoge kosten voor gemeenten, vanwege kosten voor maatschappelijk werk, opvang, om niet-verstrekkingen, bijzondere bijstand, bewindvoeringskosten en kosten voor budgetbeheer.

	Regelmatig is de gemeente zelf ook een grote schuldeiser, bijvoorbeeld in het kader van de bijstand, gemeentebelastingen en het opleggen van boetes en maatregelen. Voor gemeenten is een rekentool beschikbaar om een kosten-batenanalyse te maken van schuldhulpverlening.
Wat?	Wat is schuldhulpverlening? Schulden kunnen problematisch worden wanneer mensen niet meer in staat zijn deze zelfstandig op korte termijn op te lossen. Ruwweg zijn er twee groepen mensen te onderscheiden die kampen met problematische schulden (<i>'Schuld opgelost! Financieel zelfredzaam?' Inspectie SZW 2019</i>): 1) mensen die door een plotselinge samenloop van omstandigheden (bv. een scheiding, ongeluk of ontslag) niet meer in staat zijn het hoofd boven water te houden, en; 2) mensen die als gevolg van verschillende factoren (bv. lage opleiding, laag inkomen, slechte gezondheid, verslaving etc) steeds grotere problemen krijgen waar ze zelf niet meer uit kunnen komen. Met name de laatste groep heeft een grote mate van begeleiding. De eerste groep kan meestal met enige ondersteuning zelf het leven weer op de rit krijgen. In het kader van de inclusieve samenleving is ook met name in de tweede groep veel te behalen, vanwege het feit dat die groep vaak bestaat uit lager opgeleiden en mensen met fysieke en mentale beperkingen. Volt vindt dat schuldhulpverlening zich zou moeten richten op het voorkomen, en oplossen van problematische schulden. Met als doel om - voor zover mogelijk - mensen zelfstandig en weerbaar genoeg te maken om problematische schulden in de toekomst te voorkomen. Nederland kent drie soorten (formeel) schuldhulpverlening (<i>A. Meijers, In de schuld, uit de schuld, Vakblad Sociaal werk 2020/5</i>). In een notendop komen die hier op neer: 1) De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) Op basis van deze wet zijn gemeenten verplicht schuldhulpverlening te bieden. De hulp die geboden wordt is divers en verschilt per gemeente. De hulp kan bijvoorbeeld bestaan uit budgetbeheer of ondersteuning bij het bereiken van een minnelijke regeling. In sommige arrondissementen moet de gemeente een advies geven alvorens een kantonrechter iemand onder bewind kan stellen. De schuldhulpverlening (ook bewindvoering en WSNP-trajecten) wordt ook gefinancierd door gemeente. Sinds 1 januari 2021 mogen sommige bedrijven zoals zorgverzekeraars gemeenten waarschuwen als zij zien dat klanten hun rekeningen niet betalen. 2) Beschermingsbewind Bij een beschermingsbewind benoemt de kantonrechter een bewindvoerder die tot taak heeft de financiële situatie te stabiliseren. Daartoe probeert de bewindvoerder met de schuldeisers tot een regeling te komen. Van het inkomen dat binnenkomt worden vaste lasten betaald en een klein bedrag aan leefgeld toegekend, de rest

	gaat naar de schuldeisers. 3) Wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP) De rechtbank kan iemand toelaten tot de WSNP. Dit betekent dat er een dwingende regeling wordt opgelegd aan alle schuldeisers. In de meeste gevallen duurt het traject drie jaar, en als de schuldenaar zich aan alle verplichtingen houdt is hij na drie jaar schuldenvrij. Uit de monitor Wsnp 2020 (<i>Monitor WSNP. Zeventiende meting over het jaar 2020, RvR bureau Wsnp 2021</i>) is gebleken dat personen die worden toegelaten tot een wettelijke schuldsanering en deze ook volledige doorlopen, een grote kans maken op een daadwerkelijke schone lei (97%).
Hoe?	Hoe bestrijd je problematische schulden? In de visie van Volt moet schuldhulpverlening uit drie pijlers bestaan: 1) Preventie In een vroeg stadium moeten burgers met het risico op problematische schulden in het oog zijn bij instanties die ze kunnen begeleiden. Op dat moment kan, zonder extreme maatregelen zoals bewindvoering of een Wsnp traject, voorkomen worden dat schulden problematisch worden. Dit kan door gemeenten nog meer dan nu contact te laten houden met organisaties en instanties die relatief vaak (grote) schuldeisers zijn. Met de input van die organisatie moeten de inwoners die in de problemen dreigen te komen actief worden benaderd. Er moet één duidelijk aanspreekpunt zijn voor burgers met problematische schulden. In Delft is dat de financiële Winkel. In Delft is duidelijk welke organisaties zich bezighouden met schuldhulpverlening. Aan goede afstemming ontbreekt het weleens en vaak zijn er veel hulpverleners betrokken. Daarnaast moet preventie bestaan uit tijdige begeleiding, scholing op jonge leeftijd en informatievoorziening in het algemeen. Scholing kan bestaan uit gastlessen op scholen waarin het toeslagen- en belastingsysteem wordt uitgelegd. Met meer kennis over deze (vaak complexe) systemen is het idee dat de kans kleiner wordt dat, bijvoorbeeld een ten onrechte uitgekeerde toeslag, door terugvordering kan bijdragen aan het ontstaan van problematische schulden. De gemeente moet burgers actief informeren, niet alleen over hoe schulden voorkomen kunnen worden, maar ook de weg wijzen naar het juiste loket voor hulp en het wijzen op het aanvragen van kwijtschelding. Relatief gezien zijn burgers met een uitkering een hogere risicogroep voor problematische schulden, de activiteiten kunnen dus in ieder geval gericht worden op deze groep. Extra activiteiten vereisen extra menskracht en extra geld. Het is daarom van belang meer geld vrij te maken voor bovengenoemde activiteiten. Dit geld verdient zich terug door de kosten die de gemeente op lange termijn bespaart. 2) Daadwerkelijke (integrale) schuldhulpverlening Met daadwerkelijk schuldhulpverlening wordt bedoeld de hierboven genoemde drie formele trajecten. Als preventie niet (voldoende) heeft gewerkt zijn zwaardere trajecten noodzakelijk om de schuldenaar te helpen. Van belang is daarbij niet uit het oog te verliezen dat de schuldenaar 'eigenaar' blijft van het probleem en dus zijn eigen verantwoordelijkheid blijft nemen. Integrale schuldhulpverlening werkt met de schuldenaren zowel aan het oplossen dan wel hanteerbaar maken van schulden (financieel technisch) als aan de oorzaken en gevolgen ervan (bijvoorbeeld psychosociaal). Hier ligt een rol voor de gemeente als tussenpartij om samen met grote schuldeisers om tafel te zitten en afspraken te maken over passende

	betalingsregelingen, waarbij maatwerk is geboden. Integrale schuldhulpverlening stelt de vraag van de burger centraal. Maatwerk is hierbij onontbeerlijk. Om tot een adequate oplossing te komen zal de gemeente naast de financieel-technische aspecten ook aandacht moeten hebben voor de omstandigheden waaronder de schulden zijn ontstaan. Voorkomen dat door stapelende boetes en incassokosten de problemen alleen maar groter worden. Ook de gemeente is vaak een grote schuldeiser. Het is daarom belangrijk om het eigen incassobeleid tegen het licht te houden. Wanneer burgers niet in staat zijn om te betalen is het zinloos en probleem vergrotend om verhogingen en boetes op te leggen. In die situaties is het zinvoller en duurzamer om hulp en begeleiding te bieden. De gemeente heeft hierbij dus ook signalerende functie. Een ander hulpmiddel is het inzetten van getrainde ervaringsvrijwilligers. Samenwerking met externe partijen door de gemeente (ook de rechtspraak) is een must. 3) Nazorg na een schuldhulpverleningstraject Het enkele doorlopen van een schuldhulpverleningstraject is geen garantie dat burgers in de toekomst niet nogmaals problematische schulden opbouwen. Daarom is nazorg belangrijk om duurzame resultaten te bereiken. Dat kan door de burger te motiveren, activeren, coachen op gedrag en aanleren van vaardigheden. Hieraan kan ook de inzet van ervaringsvrijwilligers een belangrijke bijdrage leveren. Zij kunnen op regelmatige basis contact blijven houden met burgers om zo gedurende enige tijd een vinger aan de pols te houden. Anderzijds moet men ook realistisch zijn en onderkennen dat sommige burgers nooit volledig zelfstandig hun financiën op orde kunnen houden, voor die mensen zal enige vorm van begeleiding altijd noodzakelijk blijven. Ook dat moet worden gefaciliteerd.
Middelen ?	Het kabinet heeft in september 2020 146 miljoen euro voor de gemeentelijke schuldhulpverlening beschikbaar gesteld. Dit is extra geld om armoede en schulden door de corona crisis aan te pakken [2]. Volt verwacht dat bij de presentatie van de Miljoenennota de centrale overheid opnieuw gelden zal vrijmaken voor armoedebestrijding. De overheid voert gesprekken met NVVK, kredietbanken en SchuldHulpMaatje over het oprichten van een Waarborgfonds om problematische schulden sneller te kunnen afwikkelen (€ 30 miljoen in 2021). De middelen zijn beschikbaar gesteld omdat de verwachting is dat meer inwoners in de financiële problemen komen door de corona crisis. Armoedebeleid alsmede de bijbehorende uitvoeringskosten financiert de gemeenten uit het gemeentefonds (de algemene uitkering). Het geld is niet geoormerkt.
Bronnen	• https://vng.nl/artikelen/schuldhulpverlening-gemeenten • https://www.nibud.nl/beroepsmatig/platform-schuldhulpverlening/

2. Bouwen en wonen

Titel	2.1 Wonen in Delft: bereikbaar voor iedereen
<u>5+1 Challenge(s)</u>	Social Equality
Waarom?	De woningmarkt is in heel Nederland overspannen, en Delft is daar geen uitzondering op. Door het tekort aan woningen lopen prijzen snel op. Wonen dreigt hierdoor een luxe te worden: alleen nog te betalen voor de hogere inkomens en doorstromers op de huizenmarkt. De stijgende prijzen van huizen, maar ook van bouwers en bouwmaterialen, werken ook door in de (sociale) huursector. Woningcorporaties kunnen hierdoor minder nieuwe woningen bouwen. ³ In Delft wordt weliswaar flink gebouwd (Harnaschpolder, Schoemakerplantage, Nieuw Delft, Schieoevers), maar de problemen blijven onverminderd groot. Verkamering heeft in meerdere buurten tot overlast geleid en splitsing van woningen voor verhuur dreigt tot afnemende sociale cohesie in wijken en buurten te leiden.
Wat?	Volt vindt dat Delft voor iedereen is. Alle inkomens, alle opleidingsniveaus, alle fasen in een wooncarrière (van studentenwoning tot seniorenwoning): iedereen moet in Delft kunnen wonen, zodat de ongelijke kansen voor starters en lagere en middeninkomens verdwijnen. Volt Delft wil buurten waarin plek is voor koop en voor huur, voor lagere en hogere inkomens, voor jongeren en voor ouderen, omdat dit bijdraagt aan de leefbaarheid. Door wijken gevarieerd in te richten of te behouden, voorkom je dat alle kwetsbare bewoners bij elkaar terecht komen. ⁴ In wijken met veel kwetsbare huishoudens stapelen problemen zich sneller op en worden daardoor moeilijk op te lossen. Denk aan problemen als armoede, werkloosheid, gezondheidsklachten, psychische problemen en verslaving. Volt is daarom voor wijken waarin een balans is tussen zorgdragers en zorgvragers, zodat mensen op elkaar kunnen steunen er altijd mensen zijn die kunnen investeren in hun wijk. Wijken als Voorhof, Buitenhof en Kuyperswijk verdienen extra aandacht, omdat we zien dat kwetsbare huishoudens zich daar concentreren. Of wijken als Tanthof, waar we vergrijzing zien, en daar beter op moeten worden toegerust. In de afgelopen Woonvisie 2016-2023 van de gemeente Delft is ingezet op gevarieerd woonaanbod, maar in werkelijkheid zie je dat het aantal sociale huurwoningen is afgenomen en dat van doorstroom weinig sprake is. De huurprijzen van middeldure huurwoningen blijven immers stijgen. Volt Delft wil daarom dat ook op nieuwbouwlocaties in de stad voldoende sociale woning komt (30%), zodat ook in de toekomst wijken divers zullen blijven. Concreet betekent dit dat we willen voorkomen dat in de toekomst lagere inkomens alleen in de oudere wijken kunnen wonen, of dat er wijken ontstaan waar je alleen woont als je weinige keuze hebt. Niemand hoeft zich te schamen voor zijn of haar adres.
Hoe?	Nieuwbouw Bij nieuwe ontwikkelingen (waaronder Schieoevers) maakt de gemeente zich hard voor gevarieerde bouw: voor lagere, midden en hogere inkomens, in de vorm van zowel sociale huur, vrije huur als koopwoningen. Delft stuurt hierop door -in navolging van de

³ ['Constructie van sociale huurwoningen steeds lastiger' - Radar - het consumentenprogramma van AVROTROS](#)

⁴ ⁵ Veerkracht in het corporatiebezit - Kwetsbare bewoners en leefbaarheid. RIGO in opdracht van Aedes (2018)

https://www.rigo.nl/wp-content/uploads/2018/11/RIGO_Research_en_Advies_Veerkracht_in_het_corporatiebezit_Kwetsbare_bewoners_en_leefbaarheidsnovember-2018.pdfm

[gemeente Den Haag](#)- een doelgroepenverordening in te zetten. Hiermee kan Delft conform de Wet ruimtelijke ordening (Wro) eisen stellen t.a.v. bepaalde percentages sociale en middeldure huur bij nieuwbouw en t.a.v. de maximale aanvangshuren (De aanvangshuur in het huurcontract bepaalt of de het een sociale huurwoning of vrijesectorwoning is. Dit bepaalt ook gelijk of je als huurder van de woning in aanmerking kan komen voor huurtoeslag). Bovendien wordt vastgelegd voor welke minimale instandhoudingstermijn de verhuurder deze woningen voor de gespecificeerde doelgroepen beschikbaar dient te houden. Op deze wijze kan Delft afdwingen dat er voldoende gebouwd wordt voor de lagere en middeninkomens, waarmee we voorkomen dat de leraar, de agent en de verpleger en de starter niet langer in de stad terecht zou kunnen. Het bouwen van duurdere koop- en huurwoningen kan bijdragen aan de doorstroming en kan een langere verhuisketen als effect hebben.⁵ Echter, Volt Delft wil ook inzetten op het aantrekkelijker maken voor senioren om te verhuizen uit een eengezinswoning naar een seniorenwoning. Een wooncoach (vanuit de corporatie of gemeentebreed) kan senioren informeren over de verhuismogelijkheden en eventueel helpen met zoeken. Het is om die reden evengoed van belang dat er een aantrekkelijk aanbod is voor senioren in de vergrijzende wijken en dat er wordt gekeken naar stimulerende maatregelen zoals voorrang en huurkorting, tegemoetkoming. Hiernaast kan de gemeente een actieve rol spelen in het verleiden van bijvoorbeeld pensioenfondsen in maatschappelijk verantwoorde investeringen in woningen, zodat er niet alleen in de duurste categorieën met het hoogste rendement wordt gebouwd.

Bestaande bouw

Verkamering en splitsing van woningen leiden enerzijds tot een groter aanbod van woonruimte, anderzijds ervaart de omgeving vaker overlast. Dat de huisvestingsverordening recent verder is aangescherpt om verkamering en woningsplitsing in Delft tegen te gaan, is positief. Zo kunnen woningen niet meer zomaar worden 'gesplitst' in meerdere zelfstandige woningen (appartementen en studio's), met uitzondering van woningen groter dan 180 m² en onder bepaalde voorwaarden.⁶ Volt is positief over deze aanscherping, omdat ze bijdraagt aan de leefbaarheid van een wijk. Anderzijds zullen we altijd voorstander zijn van maatwerk, met name wanneer we best practices zien in Europa van nieuwe duurzame woonconstructies voor mens en wijk. Zo zijn we bijvoorbeeld benieuwd wat het volgende experiment zou kunnen opleveren: Zouden we twee huurders (bijvoorbeeld twee vrienden) samen een sociale huurwoning kunnen laten huren met twee aparte huurcontracten en met behoud van hun sociale huurrechten? Zou dat dit niet duurzamer gebruik zijn van de ruimte en vele opener dan huidige constructies waarin vrienden een huurcontract moeten delen (en daarnaast gezelliger)?

Studentenhuysvesting

Tegelijk is het wel belangrijk dat er voldoende woonruimte is voor de oorspronkelijke doelgroepen van verkamering en splitsing, waaronder studenten, starters en expats, zeker in het licht van de in de Woonvisie uitgesproken verwachtingen over een verdere groei van het aantal studenten in Delft. Wonen in Delft moet immers bereikbaar zijn voor iedereen. Volt wil dat samen met de TU Delft en DUWO wordt gekeken hoe op andere manieren tijdelijke en/of permanente huisvesting kan worden gerealiseerd.⁷

⁵https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-04/20191210%20Publicatie%20doorstroming%20op%20de%20woningmarkt_verslag.pdf

⁶ Gemeente Delft heeft wel de uitzondering van de omzettingsvergunning gehandhaafd voor nieuwbouw van woningen. Bij nieuwbouw van een appartement of een eengezinswoning mogen drie mensen met elkaar de woning delen zonder omzettingsvergunning, mits passend binnen de bestemming. Bij transformatieprojecten van kantoorpanden wordt er maatwerk toegepast.

⁷ Er is al een taskforce opgezet door gemeente Delft, TU Delft en DUWO met de opgave om 2500 studentenwoningen te realiseren in Delft en/of regio.

	Hiervoor wordt op dit moment ook in de regio (Schiedam, Rijswijk) gekeken voor ruimte, maar Volt Delft wil ook dat er serieus gekeken wordt naar ruimte op de TU Campus waarvan nu nog veel ruimte braak ligt. Daarnaast zet in Volt Delft in op de bouw van studentenhuizen in plaats van studio's.⁸ Dit ligt in lijn met ons standpunt tegen vereenzaming onder studenten. Bovendien liggen in studentenhuizen kansen voor de ontmoeting met de ander, wat bijdraagt aan internationalisering, diversiteit en inclusie. Inperken van speculatie en invloed beleggers Dat beleggers actief zijn in de markt voor verhuur aan bijvoorbeeld expats, is niet per sé onwenselijk. Wel is het volstrekt onwenselijk wanneer er met woningen gespeculeerd wordt, omdat dit tot verdere prijsstijgingen leidt. Volt steunt het geplande beleid van de gemeente om een zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding in te voeren bij nieuwbouwwoningen. Dit is noodzakelijk om te voorkomen dat woningen speelbal zijn van beleggers en speculanten, maar dat is nog niet genoeg. Voor nieuwbouw dient daarom een zelfbewoningsplicht ingevoerd te worden van minimaal drie jaar. De zelfbewoningsplicht dient ook voor alle sociale huurwoningen te gaan gelden. Verder moeten verhuurdersvergunningen gekoppeld worden aan het puntenstelsel voor huurprijzen. Daarnaast moet er gekeken worden voor welke wijken in de gemeente de invoering van opkoopbescherming van toegevoegde waarde is om het aanbod van koopwoningen voor mensen die er zelf in gaan wonen. Daarnaast heeft Delft vanouds een grote groep pandjesbazen die verhuren aan starters en studenten. Proactief toezicht bij bestaande woningen op wettelijke huurprijslimieten, kwaliteits- en veiligheidseisen kan bijdragen aan betere betaalbaarheid van het bestaande aanbod. Daarnaast maakt Delft actief werk van het herbestemmen van leegstaande panden tot woonruimte. Zowel kantoorpanden als winkelpanden komen in aanmerking. Het mes snijdt aan twee kanten: niet alleen komt meer woonruimte beschikbaar, maar tegelijk wordt leegstand met alle risico's op verloedering, verval en sociale onveiligheid bestreden.
Middelen?	De voorstellen vragen weinig tot geen aanvullende middelen, anders dan de kosten van voorbereiding en invoering van bijvoorbeeld de doelgroepenverordening. Primair vragen deze voorstellen het politieke besluit om een actievere rol te spelen in de woningmarkt, zowel bij huur- als bij koopwoningen. Een deel van de maatregelen behoort tot het juridisch instrumentarium van de gemeente. Een ander deel vraagt vooral een aanjagende en verbindende rol van de gemeente, om zo in samenwerking met anderen tot een inclusievere woningmarkt te komen. Wonen is een sociaal grondrecht, waarbij het woonbeleid van een gemeente niet enkel mag worden gebaseerd op economische keuzes. Als stad heb je een andere bevolkingssamenstelling dan een gemiddelde gemeente, je hebt daarom rekening te houden met een bevolking waarvan een deel is aangewezen op een sociale woning. Volt kiest op dit punt voor welzijn.

⁸ [Studentenstudio's werken averechts op ontwikkeling studenten \(fd.nl\)](https://www.fds.nl/onderzoek/onderzoek-2019-2020/onderzoek-2019-2020)

3. Economie, belasting en werk

Titel	3.1 Basisinkomen
5+1 Challenge(s)	Social equality, economic renaissance
Waarom?	Het basisinkomen garandeert een duidelijk financieel bestaansminimum, dit draagt bij aan een inclusieve samenleving. Het basisinkomen is een doelmatiger instrument om armoede te bestrijden dan het huidige toeslagen systeem, waarbij verschillende bevolkingsgroepen alsnog buiten de boot vallen. De armoedeval kan worden vermeden, waardoor er gewerkt wordt aan een inclusievere samenleving. De onoverzichtelijkheid van de (huidige) financiële toeslagen en bijdragen is voor de burger vaak onbegrijpelijk en onduidelijk welke burger waar recht op heeft. Een basisinkomen kan hiervoor overzicht bieden. Onbetaald vrijwilligerswerk krijgt met het invoeren van een basisinkomen meer waardering en zorgt voor het draaiende houden van deze sectoren waar vrijwilligers al schaars zijn. Bovendien komt er op gemeentelijk niveau meer overzicht en houdt de gemeente meer middelen over om in andere onderwerpen te steken. Denk hierbij aan de tijd die de gemeente kwijt is aan het onderzoeken of een burger geschikt is voor een toeslag of bijdrage. Met een basisinkomen vervalt dit en blijven er meer middelen en blijft meer tijd over. Het basisinkomen levert voor de burger overzicht op het gebied van financiën, vermijdt een armoedeval, stimuleert vrijwilligerswerk en biedt op termijn meer structuur voor gemeentelijke organen.
Wat?	Er zijn grofweg twee varianten van een basisinkomen. De ene variant is een generieke toeslag van de overheid die iedere volwassene ontvangt ongeacht diens inkomen of vermogen zonder dat daar verder voorwaarden aan worden gesteld (behoudens dan elementen als bijvoorbeeld verblijf in Nederland of werkend in Nederland). Dit is een onvoorwaardelijk en universeel basisinkomen. De andere variant is de negatieve inkomstenbelasting. Het verschil tussen een onvoorwaardelijk en universeel basisinkomen en een negatieve inkomstenbelasting heeft betrekking op de universaliteit: de meest basale variant van een negatieve inkomstenbelasting is een progressieve inkomstenbelasting waarbij burgers met een inkomen onder een bepaalde inkomensgrens geen belasting meer betalen, maar in plaats daarvan een inkomensafhankelijke inkomensondersteuning ontvangen. Het maximale bedrag van deze overdracht is het gegarandeerde minimum inkomen waar iedere burger recht op heeft. Dit is dus een gerichte vorm van inkomensondersteuning en dus niet universeel. Een negatieve inkomstenbelasting kan wel dusdanig ingericht worden dat de uitkomst niet verschilt van een basisinkomen, bijvoorbeeld in de vorm van een generieke verzilverbare heffingskorting (CPB-SCP, 2020). Wat wil Volt Delft? • Inzetten op het uitvoeren van experimenten met verschillende vormen van een universeel basisinkomen. - Drie groepen: Eenpersoonshuishouden, Twee- en meerpersoons huishouden, controle groep. - Twee vormen basisinkomen testen over een jaar • Gebruik maken van verschillende bevolkingsgroepen, denk hierbij aan burgers in de bijstand, gezinnen, studenten, etc. • Onderzoek naar leefbaarheid met basisinkomen; financieel en mentaal

Hoe?	Uit de studie van CPB-SCP (2020) blijkt dat er voor- en nadelen zitten aan beide varianten. Er zal nog veel studie, het liefst in Europees verband moeten worden verricht om tot heldere opzet van de invoering van een basisinkomen te komen. Het is positief om te constateren dat de invoering van een basisinkomen ook bij andere politieke partijen steeds serieuzer wordt genomen. De toeslagen affaire heeft daar een stevige aanzet toe gegeven. Volt Delft wil dat er een vervolg komt op het rapport van het CPB-SCP Kansrijk armoedebeleid. Dat vervolg moet zich focussen op de mogelijkheden tot het invoeren van een basisinkomen waarbij de Europeesrechtelijke aspecten en de gevolgen voor arbeidsmigratie mee in ogenschouw worden genomen. Volt Delft wil op lokaal niveau experimenten die het basisinkomen dichter benaderen dan de experimenten die tot nu toe zijn uitgevoerd. Bij de vormgeving van die experimenten zullen de ervaringen en kennis die tot nu toe zijn opgedaan een belangrijke rol moeten spelen. Hoe het basisinkomen landelijk eruit zou gaan kunnen zien, is afhankelijk van de lokale experimenten die plaats gaan vinden. Hierbij worden er drie verschillende groepen minstens een jaar gevolgd. De groepen verschillen in eenpersoonshuishouden, twee- of meerpersoonshuishouden. Hierbij wordt geëxperimenteerd met een persoonsgebonden basisinkomen die tussen de 50-70% van minimumloon uitkomt. Alexander Roo (voorzitter vereniging basisinkomen), stelt een andere vorm van het basisinkomen voor waarbij iedere volwassene 600 euro per maand krijgt en er per huishouden 600 euro bovenop komt. Voor kinderen geldt een bedrag van 300 euro per maand. Dit is doorgerekend door het Nibud, waarbij de inkomsten belasting lichtelijk zou moeten stijgen om dit te kunnen financieren. De derde groep wordt een controlegroep voor de eerste twee vormen.
Middelen?	Over de hele wereld zijn experimenten gedaan op lokaal en soms zelfs landelijk niveau die kenmerken hebben van een basisinkomen (CPB-SCP, 2020). Een veel aangehaald experiment dat onlangs heeft plaatsgevonden was in Finland van 2017 tot 2018 (Kangas et al. 2019). In Nederland hebben zes gemeenten toestemming gekregen om te experimenteren met het versoepelen van bijstandsvoorwaarden. Dat is iets anders dan een basisinkomen maar heeft wel bepaalde overeenkomsten. De uitkomsten van deze experimenten zijn voor de helft van de gemeenten niet direct te interpreteren (De Boer et al. 2020a). Voorstel → Samen met Vereniging Basisinkomen kijken naar de mogelijkheden voor gemeente Delft Er bestaan verschillende varianten over wat de kosten zijn per variant. De onderstaande PDF verschaft hier meer inzicht in. https://basisinkomen.nl/wp-content/uploads/Inkomenseffecten-basisinkomen.pdf
Bronnen	• CPB-SCP. (2020). Kansrijk armoedebeleid • De Boer, H., J. Bolhaar, E. Jongen en A. Zulkarnain (2020a). Evaluatie experimenten Participatiewet: Effecten op de uitstroom naar werk. Den Haag: Centraal Planbureau. • Kangas, Olli, Signe Jauhiainen, Miska Simanainen en Minna Ylikännö (2019). The basic income experiment 2017–2018 in Finland: Preliminary results. • https://basisinkomen.nl/ → over lopende experimenten, rekenmodellen en voorstellen. • BARBARA VOLLEBREGT, REDACTIE ECONOMIE. (14 april 2020 dinsdag). Iedereen 600 euro per maand: de roep om een basisinkomen is terug. <i>Trouw</i>.

4. Familie, zorg en gezondheid

Titel	4.1 Naar een toekomstbestendig zorgmodel met lokale jeugdzorgcentra
Uitdaging (5+1)	Smart State
Totstandkoming	• Bestuderen kamerstukken, evaluatie-rapporten en opiniestukken (zie referenties) • Gesprekken met en toetsen van ideeën bij experts; mede-schrijvers: • Theo Doreleijers - em. hoogleraar kinder- en jeugdpsychiatrie • Leo van Oudheusden - niet praktiserend kinderarts • Karlijn Hendriks - beleidsmedewerker Geconsulteerde leden (niet-schrijvers) • Marnix van Rossum - gezinstherapeut & lid gezondheidscommissie Volt Rotterdam (• Peter Sonder - sociotherapeut en ervaringsdeskundige Geconsulteerde niet-leden (niet-schrijvers) • Peter Dijkshoorn - hoofdredacteur 'Op de Groei', Beweging van 0 • Bart Siebelink - psycholoog Kinder- en Jeugdpsychiatrisch Centrum Curium-LUMC • schrijven van voorstel, inkaderen in format en parallellen trekken met andere Volt voorstellen • schrijven van een uitgebreide versie van dit beleidsvoorstel met de uitgebreide probleemanalyse en toelichting op verschillende plekken. De gemeenten kunnen dat document later gebruiken om uit te putten. Je kunt in het document komen door op onderstaande link te klikken: ACHTERGRONDDOCUMENT: uitgebreide versie beleidsvoorstel - 30 07 2021.docx - Google Docs
Waarom	In 2015 zijn de taken uit de Jeugdwet met een bezuinigingsopgave gedecentraliseerd naar de gemeenten. Veel gemeenten werken samen voor de uitvoering van de meer gespecialiseerde taken in de Jeugdwet. De toegang tot de Jeugdwet en de lokale taken zijn veelal lokaal georganiseerd. In de huidige beleidsperiode zijn bij veel gemeenten tekorten ontstaan op het terrein van Jeugdzorg. Daarnaast is de vraag naar ondersteuning op basis van de Jeugdwet verder toegenomen (https://www.nji.nl/system/files/2021-04/Het-groeiend-jeugdzorggebruik-Duiding-en-aanpak.pdf) <i>De problemen vanuit het cliëntperspectief:</i> • beperkte beschikbaarheid van jeugdzorg door de lange wachtlijsten, een hulpverleningstekort voor jongeren met complexe stoornissen en het ontbreken van (tijdige) hulp bij escalerende situaties; • verschillen in de toegang tot de jeugdzorg per gemeente, doordat iedere gemeente de zorg anders heeft ingericht;

- verschillen in de kwaliteit van de jeugdzorg per gemeente;;
- toenemende complexiteit en onduidelijkheid over het inschakelen van de jeugdzorg, aangezien de zorg vanuit méér in plaats van minder verschillende wetten wordt gefinancierd dan vóór 2015.
- door de vele gebleven schotten tussen de jeugdinstancies krijgen cliënten te maken met soms wel tien of meer verschillende hulpverleners aan wie ze telkens weer opnieuw hun verhaal moeten vertellen.

De problemen vanuit het perspectief van hulpverleners en zorginstellingen

- personeel zoekt wegens de enorm toegenomen werkdruk vaker dan voorheen ander werk;
- door het vertrek van professionals verdwijnt de benodigde kennis en ervaring bij de specialistische jeugdzorginstellingen en loopt de werkdruk voor overgebleven personeel verder op;
- voor de de ggz zorginstellingen werd de financiering sinds 2015 complexer. Vanaf 2015 kregen de instellingen en gespecialiseerde zelfstandigen soms te maken met tientallen verschillende gemeenten als inkoper van de zorg met hun verschillend ingerichte inkoopssystemen. Naarmate de financiële tekorten toenamen, lijkt bij een aantal gemeenten de procedures en de verantwoordingseisen complexer te worden.
- Grote delen van de jeugdzorg en -bescherming werkten niet vanuit bewezen werkzame, wetenschappelijke kennis.

De problemen vanuit gemeentelijk-, wetgevings- en departementaal perspectief:

- De decentralisatie gerealiseerd worden onder een bezuinigingsronde van 15-20%. De onervarenheid, gebrek aan kennis, organisatorische veranderingen en budgetplafonds veroorzaakten grote werkdruk onder gemeenteambtenaren.
- Met de nieuwe 2015-wetgeving zijn bestaande weeffouten niet opgelost. De poging die met de decentralisatie werd gedaan om de verantwoordelijkheden bij minder partijen te beleggen is bij veel gemeenten nog niet gelukt: bij complexe casussen spelen dezelfde partijen nog steeds een niet op elkaar afgestemde rol.
- Daarbij komt dat de zorgverzekeraars nog niet uit beeld zijn omdat jongeren 18 worden en dan kan overdracht nodig zijn naar de volwassenen-ggz.
- Tevens hebben teams van verschillende instellingen geen toegang tot elkaars relevante zorggegevens. Door het gebrek aan gegevensuitwisseling, de snelle doorloop van zorgpersoneel en het gebrek aan duidelijkheid over de bevoegdheden van elke professional, moeten kinderen en ouders soms tot wel tien keer hun verhaal vertellen.

De problemen vanuit justitieel perspectief:

- De Raad voor de Kinderbescherming mag alleen vaststellen of een kind opgroeit in een onveilige gezinssituatie; Raadsonderzoekers kunnen en mogen geen diagnostiek uitvoeren van de psychische conditie van het kind

	noch van de ouders. Daarmee wordt een belangrijk moment gemist om een goed beeld te krijgen van de problematiek in het gezin, terwijl kinderrechtvaarders op basis van die onvolledige indrukken wél vergaande beslissingen moeten nemen. Wanneer de Raad adviseert om externe psychiatrische expertise te consulteren stuit men op langdurige wachtlijsten. Met deze procedures gaat kostbare tijd verloren en duurt het onnodig lang voordat een kind/jongere/gezin daadwerkelijke behandeling krijgt.
Wat	Waar wil Volt naartoe met de jeugdzorg? Conform het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind stelt de Nederlandse samenleving dat alle kinderen bij problemen recht hebben op professionele hulp en dat alle kinderen bij hun eigen ouders kunnen opgroeien (zie referentie). Jongeren in Nederland zijn op dit moment echter niet verzekerd van deze professionele hulp. Volt staat voor gelijke kansen in de toegang tot zorg, ook tot jeugdzorg. Volt bepleit een goed georganiseerde, toegankelijke en betaalbare jeugdzorg voor iedere jongere. Een investering in de hulpverlening van jongeren nu, is een investering in de toekomst van de Nederlandse samenleving. Volt pleit daarom voor inzet op preventie van jeugdzorg binnen andere domeinen, voor een verbetering van de inrichting van het huidige jeugdzorg-model en voor het stimuleren van het werken met een lerend, evidence based systeem. Volt ziet het daarbij van grote toegevoegde waarde om kinderen te betrekken in de beleidsvorming en uitvoering, zoals dat ook in Finland wordt gedaan.
Hoe	Hoe wil Volt verbetering in de jeugdzorg realiseren? 1. <i>Inzet op preventie van jeugdzorg, ook binnen andere domeinen</i> Volt wil versterking van alle preventieve functies door preventie binnen andere domeinen te stimuleren, zowel landelijk als lokaal. Zo kan het onderwijs vanaf de kleuterjaren al ondersteund worden door de jeugdzorg met een vak als 'gezondheid' en met in het onderwijs geïntegreerde sociale vaardigheidstraining in plaats van bijv. antipestprogramma's pas zodra er gepest wordt. Tevens is het bijvoorbeeld wenselijk om een vrijwillige pre-schoolse educatie op te zetten vanaf twee jaar met ontbijt/lunch, om social mixing te stimuleren, structuur te bieden aan het dagprogramma en taalontwikkeling te stimuleren. 2. <i>Naar een laagdrempelig wijkgericht zorgsysteem: het jeugdzorgcentrum</i> Volt staat een systeem voor waarbij elk kind met problemen en zijn gezin hulp kan krijgen, specifiek gericht op zijn problemen en zoveel mogelijk in zijn buurt. Daarbij kunnen kind en ouders terecht bij één voordeur waarachter alle functies met elkaar samenwerken. Voor complexe problemen zal hulp - zoniet beschikbaar in de buurt - altijd in de regio beschikbaar zijn, afhankelijk van welke specialistische hulp nodig is en de mate waarin die beschikbaar moet zijn. Volt wil de inhoudelijke verantwoordelijkheid, gekoppeld aan individuele budgettoekenning, helemaal weghalen bij de gemeente en die volledig onderbrengen bij de zorginstellingen en beroepsprofessionals die de kennis daarvoor in huis hebben. Volt staat (conform het 'huisartssysteem') een laagdrempelig wijkgericht zorgsysteem voor, zeg een jeugdzorgcentrum, voor de gehele jeugdzorg (dus incl. de jeugd-ggz, de jeugdhulp en jeugdbescherming), waar alle basis-expertise voor alle cliënten beschikbaar is (dus ook ggz voor beschermingskinderen en aanvullende jeugdhulp en eventuele bescherming voor ggz-jongeren):

- waar alle kinderen met problemen en hun ouders laagdrempelig – dat wil zeggen middels een telefonische intake met een zeer ervaren hulpverlener – terecht kunnen dan wel op verwijzing van huis/schoolartsen en -verpleegkundigen, van schoolzorgteamleden of van de politie;
- waar na die hoogwaardige telefonische intake – indien nodig – diagnostiek uitgevoerd kan worden door een kinder- en jeugdpsychiater, een (neuro)psycholoog, en/of een systeem-expert en maatschappelijk werk-diagnostiek van de thuissituatie en ook zo nodig psychiatrisch onderzoek van ouders;
- waar deskundige begeleiding geboden wordt op pedagogisch vlak en/of in het kader van een jeugdbeschermingsmaatregel of juist ter voorkoming daarvan;
- waar eenvoudige specialistische hulp verleend kan worden (denk aan een angststoornis- en ADHD-behandeling, begeleiding van ouders van een kind met een autismespectrumstoornis of gedragsstoornissen, omgaan met de gevolgen echtscheiding);
- waar nazorg verleend wordt na een regionaal aangeboden superspecialistische behandeling (van anorexie, suïcidaal gedrag, persoonlijkheidsproblematiek) en na justitiële interventies (bij hardnekkig schoolverzuim, delinquent gedrag, etc.);
- waar acties in het kader van psychosociale preventie georganiseerd en uitgevoerd worden;
- van waaruit consulten verleend worden aan scholen, naburige zorginstellingen voor kinderen met beperkingen, moeder- en kind-crisisopvang, etc.
- Een elektronisch patiëntendossier voor ieder jeugdzorgcentrum, waarin alle data van de verschillende hulpverleners samenkomen, en alleen geautoriseerd toegankelijk zijn om privacy te bewaken.

Naast dit eerstelijns jeugdgezondheidscentrum kent elke regio tweedelijns zorginstellingen voor super-specialistische ggz/kinder- en jeugdpsychiatrie, voor residentiële behandeling in het (eventueel gedwongen) kader van ggz, jeugdzorg of jeugdbescherming.

3. Werken met een lerend, evidence based, jeugdhulpsysteem

Volt steunt de positieve ontwikkeling die de afgelopen jaren is ingezet op het ontwerpen van een lerend jeugdhulpsysteem (Verwey-Jonker Instituut, 2014), van preventie en van versterking van de samenleving tot en met bescherming en opname in specialistische voorzieningen;

- Er wordt data verzameld om een doorlopende ontwikkeling binnen verschillende disciplines te realiseren. Zo kan in het kader van beleid en organisatie via demografische analyse het regionale verwijspatroon in kaart worden gebracht en kunnen jeugdzorgcentra kennis uitwisselen aan de hand van parameters voor medische indicatoren.
- Er worden regionaal gecontroleerde pilots uitgevoerd, gemonitord en wordt er (landelijk) bekeken waar deze pilots wel of juist niet doorgevoerd kunnen worden. Volt staat stapsgewijze implementatie voor: eerst hervorming van de situatie in bijvoorbeeld één grootstedelijke regio en in één niet-grootstedelijk

	gebied: daar intensief monitoren van alle relevante parameters (wachtlijsten, justitiële maatregelen, gedwongen opnames, uithuisplaatsingen, personeelsverloop, diversiteit disciplines (zoals etnische en gender diversiteit), behandelduur, cliënttevredenheid, financiën, samenwerkingsverbanden, administratieve parameters bij de gemeenten, etc.) en bij wijze van controlegroep dezelfde monitoring uitvoeren in twee vergelijkbare regio's die nog niet hervormd zijn. Daarna pas kan <i>evidence based</i> verdere implementatie plaatsvinden. • De wetenschap wordt betrokken in de opleidingen en de zorgpraktijk en wetenschap en jeugdzorgcentra zijn nauw verbonden, bijvoorbeeld via academische werkplaatsen. • Het Nederlandse lerend jeugdhulpsysteem staat in contact met het jeugdhulpsysteem en wetenschappelijk gerelateerde organisaties van andere landen. Zo kan kruisbestuiving van relevante interventies, kennis en expertise plaatsvinden. Interventies zoals efficiënt toegepast in andere EU-lidstaten zijn: • in Italië bijv. worden jeugdige delinquenten niet preventief gehecht (tenzij ernstig gevaar dreigt), maar opgevangen door het sociale milieu incl. grootouders, school, sportclub, kerk etc. • In Portugal zijn de justitiële jeugdinrichtingen èchte opleidingsinstituten. Volt wil met dit alles verkorting van wachtlijsten, kwaliteitsverbetering van de hulpverlening, verbetering van de continuïteit van medewerkers -, voorkoming van uithuisplaatsingen, ontjustialisering van de hulpverlening, meer inspraak van cliënten, verkorting van de interventies, ontschotting van de hulpverlening, en scheiding van inhoudelijke en financiële belangen bereiken.
Middelen	<i>Organisatie</i> Het beoogde eerstelijns jeugdzorgcentrum is adequaat bestaaf: jeugdbeschermers, psychologen, orthopedagogen, kinder- en jeugdpsychiaters, kinder- en jeugdarts, systeemtherapeuten, etc. Een vijf- à tiental jeugdzorgcentra wordt aangestuurd vanuit één bestuurlijke eenheid (bijvoorbeeld een stichting; vergelijk een scholengemeenschap of ziekenhuis met diverse locaties). Deze bestuurlijke eenheid is verantwoordelijk voor de administratie van alle vijf tot tien jeugdzorgcentra; zij waarborgt afspraken rond onderling diensten 'draaien' en invallen voor elkaar bij ziekte en vakantie; ook de samenwerking met schoolartsen- en schoolpsychologische diensten van de GGD worden op dit niveau gecoördineerd; en ook de samenwerking met onderwijsinstellingen en specialistische voorzieningen zoals jeugdpsychiatrische zorginstellingen, ziekenhuizen, justitiële jeugdinrichtingen etc. De bestuurlijke eenheid wordt mede bestuurd door vertegenwoordigers van de cliëntenorganisatie. In de wijk functioneert een burgerforum dat zich in samenwerking met de stichting bekommert om bijvoorbeeld jeugd-dakloosheid, 'hangjongeren' in de wijk en om mogelijke drugshandel door minderjarigen. Bulk-financiering per bestuurlijke eenheid geschiedt door de gemeenten die zich organiseren per grote stad of regio en gemeente(n) die zelf budgetten binnenhalen van VWS, Justitie en Veiligheid en evt. van de Provincie en andere financiers. Dit cluster van gemeenten monitort samen met de stichtingen de effectiviteit en 'omzet' van de diverse stichtingen die gefinancierd worden. Een tweedelijns zorgaanbieder - super-specialistische ggz/kinder- en jeugdpsychiatrie

	- kan verbonden zijn met enkele eerstelijns bestuurlijke eenheden of <i>stand alone</i> functioneren. Uitgezocht dient te worden of financiering van deze zorginstellingen het beste per regio kan geschieden dan wel per provincie of rechtstreeks door het Rijk. Gemeentelijk wordt geld, bijvoorbeeld door middel van subsidies, beschikbaar gesteld voor de verankering van preventie in andere domeinen en projecten die de regionale werking van het lerend jeugdhulpsysteem faciliteren. Aandachtspunten bij de organisatie en implementatie van de jeugdzorgcentra en de verankering van preventie in andere domeinen, zijn de arbeidsmarktkrapte omtrent hulpverleners en de inrichting van lokale Raden voor Kinderbescherming. Deze aandachtspunten dienen voldoende prioriteit te krijgen bij de verbetering van het jeugdzorgsysteem op regionaal en lokaal niveau.
Bronnen & verantwoording	• Experts van Beweging van 0 beschreven hun ambities in het boek 'Op de groei', te bestellen bij www.bewegingvan0.nl • Bij 'rechten van het kind': https://www.kinderrechten.nl/general-comment-nr-15-over-het-realiseren-van-de-grootst-mogelijke-mate-van-gezondheid/ • Bij buurtteams en doelgroep: Sekreve, A. Van Bon, M., & Orobio de Castro, B. (2020) Eén gezin, één plan? Hulpvragen, doelen en doelbereik in de gezinsplannen van Buurtteams Utrecht. Eindrapport: Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Utrecht. • Over Jeugdzorg in een aantal andere EU-landen: https://www.expo.be/sites/default/files/atoms/files/jeugdzorg_in_europa_versie2.pdf • Over projecten die een andere Jeugdzorg voorstaan: https://www.brancheszorgvoorjeugd.nl/stroomop/stroomop-een-beweging-van-betrokken-professionals/ • Over epidemiologische gegevens in Europa: populationhealthdata.nl • Over de weeffouten die er bestaan in de huidige systematiek: https://www.nrc.nl/nieuws/2021/04/20/jeugdzorg-dreigt-opnieuw-te-verzanden-a4040559 • Verwey-Jonker, 2014. <i>Bouwstenen van een lerend systeem: Professionalisering van wijkteams jeugd en gezin</i>. Geraadpleegd via: https://www.verwey-jonker.nl/wp-content/uploads/2020/07/2900-Bouwstenen-van-een-lerend-systeem. • Over de laatste acties van demissionair kabinet Rutte 3.0: Beleidsreactie Landelijk beeld 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'

Titel	4.2 Tegengaan van eenzaamheid
Uitdaging (5+1)	Social Equality
Waarom	Volgens de Omnibusenquête 2017 voelen vier op de tien Delftenaren zich eenzaam. Drie op de tien Delftenaren van 18 jaar en ouder ervaren matige eenzaamheid en 10% ernstige eenzaamheid. Deze eenzaamheid heeft effect op de fysieke en psychische gezondheid⁹. Eenzaamheid wordt door Gierveld-de Jong & van Tilburg (2007)¹⁰ gedefinieerd als een “negatieve situatie, gekenmerkt door gemis en teleurstelling. Het is de uitkomst van een persoonlijke waardering van een situatie waarin iemand zijn bestaande relaties afweegt tegen zijn eigen wensen en verwachtingen ten aanzien van relaties. Eenzaamheid is dus een persoonlijke, subjectieve ervaring. Gevoelens van eenzaamheid hebben vooral betrekking op gebreken in de kwaliteit van relaties. Maar iemand kan zich ook eenzaam voelen doordat het aantal contacten lager is dan gewenst.” Vanuit de doelen van de Wet maatschappelijke ondersteuning (bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van burgers) en de Wet publieke gezondheid (voorkómen van gezondheidsproblemen) hebben gemeenten de taak om aandacht te geven aan: 1. het vroegtijdig signaleren van eenzaamheid. 2. het voorkomen van eenzaamheid. 3. het verminderen van eenzaamheid. Dit betekent dus dat alle gemeenten, en dus ook de gemeente Delft, zelf actie moeten ondernemen om eenzaamheid vroegtijdig te signaleren, voorkomen en verminderen. In het kader van het tegengaan van eenzaamheid hebben zestien gemeenten, waaronder Delft, een decentralisatie-uitkering gekregen van Movisie (in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport). Movisie heeft in november 2019 de zestien gemeenten geïnterviewd¹¹. Voor de gemeente Delft waren de dit de belangrijkste resultaten: A. De gemeente Delft heeft de aanpak van eenzaamheid gepositioneerd onder het lokale gezondheidsbeleid. De bezuinigingen in het sociale domein hebben daarom niet direct invloed op de lokale aanpak van eenzaamheid. B. De gemeente werkt met een lokale werkgroep waarin acht organisaties plaats hebben. De gemeente signaleert een gebrek aan tijd onder de werkgroepleden. Zij zijn ook erg druk met andere taken en vraagstukken. C. Het bleek lastig om de inzet van de Compaan (tablet waarmee ouderen contacten met vrienden en familie kunnen onderhouden) door de raad goedgekeurd te krijgen. Techniek inzetten bij de ondersteuning voor ouderen bleek emoties in de

⁹ <https://www.delft.nl/sites/default/files/2020-09/Omnibusenquete-eenzaamheid-2017.pdf>

¹⁰ Zicht op eenzaamheid: Achtergronden, oorzaken en aanpak; Theo van Tilburg; Jenny de Jong Gierveld (2007)

¹¹

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/12/23/geleerde-lessen-bij-de-aanpak-van-ee-nzaamheid-opbrengsten-van-de-decentralisatie-uitkering#:~:text=hier%3A%20Home%20Documenten-.Geleerde%20lessen%20bij%20de%20aanpak%20van%20eenzaamheid%3A%20Opbrengsten%20van%20de.effect%20deze%20bijdrage%20heeft%20gehad.>

	raad op te roepen: vervangt techniek menselijk contact? Bij een pilot in 2019 bij de ViVa! Zorggroep, waarbij de deelnemende ouderen de Compaan in gebruik namen, bleek dat ouderen zes maanden na de start van de pilot veel minder eenzaamheid ervaren. Na het gebruik van Compaan gaven de ouderen die deelnamen aan de pilot bovendien aan over een veel groter (sociaal) netwerk te beschikken¹². Dit pleit dus voor de inzet van technische middelen om eenzaamheid te verminderen.
Wat	Vanuit de Omnibusenquête 2017 blijkt dat het aandeel bewoners dat eenzaamheid ervaart niet in alle wijken even groot is. Zo is bijvoorbeeld het aandeel bewoners uit de wijken Voorhof en Buitenhof dat zich eenzaam voelt groter dan gemiddeld. In deze twee wijken ligt het aandeel personen met een (niet-) westerse migratieachtergrond hoger dan in de rest van Delft. Uit de Omnibusenquête blijkt dat deze groep Delftenaren (westers: 46%, niet-westers: 63%) zich vaker eenzaam voelen dan Delftenaren met een Nederlandse achtergrond (33%). De gemeentelijke aanpak moet zich dus niet alleen richten op het vroegtijdig signaleren, voorkomen en verminderen van eenzaamheid, maar ook op een geschikte aanpak per wijk.
Hoe	Volt Delft wil dat de gemeente eenzaamheid effectiever signaleert, bijvoorbeeld door samenwerking met pakketbezorger PostNL zoals de Pilot in Rotterdam. Pakketbezorgers komen regelmatig bij mensen aan huis langs en kunnen zo helpen bij het signaleren van eenzaamheid bij de bewoners. Daarnaast wil Volt Delft dat de gemeente maatjes in gaat zetten of connectieprogramma's om op die manier het gevoel van eenzaamheid kan verminderen. Ook wil Volt Delft dat de gemeente technische hulpmiddelen, zoals de compaan (een tablet voor ouderen waarmee ze beter het contact met vrienden en familie kunnen onderhouden) gaat inzetten als deze, aangetoond, het gevoel van eenzaamheid verminderen. Echter moet hierbij altijd de balans worden gezocht: de techniek dient ter ondersteuning, niet ter vervanging van menselijk contact. Om de Delftenaren met een (niet-) westerse migratieachtergrond te bereiken wil Volt Delft zogenaamde sleutelpersonen in zetten in de wijken. Dit idee komt van Pharos, waar sleutelfiguren worden ingezet om migranten wegwijs te maken binnen het zorgstelsel in Nederland¹³. Een sleutelpersoon is zelf migrant of vluchteling en heeft daardoor het vertrouwen binnen de eigen gemeenschap. Daarnaast spreken sleutelpersonen naast Nederlands ook een andere taal, wat contact met bepaalde groepen vereenvoudigd. Tenslotte hebben sleutelpersonen een groot netwerk of zijn in staat snel een netwerk op te bouwen bij hun eigen achterban.
Middelen	[Nog nader uit te werken]
Bronnen	De gebruikte bronnen zijn opgenomen in de voetnoten.

¹² <https://www.icthealth.nl/nieuws/compaan-blijkt-effectief-bij-terugdringen-eenzaamheid-ouderen/>

¹³ <https://www.pharos.nl/infosheets/sleutelpersonen-gezondheid-migranten/>

5. Klimaat, natuur en biodiversiteit

Titel	5.1 Duurzame klimaatwijzer
5+1 Challenge(s)	Meer balans in een veranderende omgeving (Global Balance)
Waarom?	Klimaatverandering wordt voor een groot gedeelte veroorzaakt door de productie en consumptie van producten. Op nationaal vlak zijn er tal van initiatieven om de maatschappij duurzamer te maken, maar ook gemeenten kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Binnen de gemeente Delft zijn er veel burgers en bedrijven die klimaat en duurzaamheid belangrijk vinden en best hun steentje bij willen dragen, maar voor hen is het vaak ingewikkeld om te weten hoe ze dit het beste kunnen doen.
Wat?	Daarom wil Volt Delft een klimaatwijzer introduceren: een effectief en betaalbaar initiatief waarmee de inwoners en bedrijven in de gemeente Delft een paar simpele vragen over hun situatie beantwoorden en vervolgens direct kunnen zien (a) wat het huidige duurzaamheidsbeleid van de gemeente is en welke deel voor hen relevant is, (b) voor welke subsidies of ondersteuningsmogelijkheden ze in aanmerking komen, en (c) algemene tips om bij te dragen aan een duurzamere samenleving. Delft wil op deze manier als een voorbeeldstad de economie in lijn brengen met de Sustainable Development Goals van de United Nations. Dit zijn doelen die de UN gesteld heeft om de wereld in 2030 duurzaam te maken.
Hoe?	In de gemeente Amsterdam is er een website die focust op de hiervoor genoemde doelen. Volt wil dat de gemeente Delft een vergelijkbare webpagina ontwikkelt waarbij het gedeelte voor de subsidies anders wordt ingericht: in plaats van een lange lijst van alle subsidiemogelijkheden moet de gebruiker na het beantwoorden van een paar korte vragen over diens situatie (bijv. bent u een particulier of bedrijf, huurhuis of koophuis, auto of geen auto) alleen de subsidiemogelijkheden zien waar deze (rechts)persoon recht op heeft. Onderdeel van het duurzaamheidsbeleid van de gemeente is ook het bieden van transparantie over alle duurzaamheids gerelateerde initiatieven vanuit private bedrijven. Dit betekent dat alle duurzaamheidsrapporten die door organisaties binnen de gemeente Delft zijn geschreven worden gelinkt of geplaatst op de website zodat deze voor iedereen eenvoudig te vinden en te inspecteren zijn.
Middelen?	Er dient een website te worden ontwikkeld die voorziet in de bovenstaande eisen. Hiervoor is een eenmalige investering vereist voor zowel de ontwikkeling van de website als een initiële promotiecampagne, en daarnaast een relatief klein jaarlijks terugkerend bedrag om de website bij te houden en gestructureerd het bestaan van de website naar de bevolking te communiceren.

Titel	5.2 Klimatrekenkamer
Uitdaging (5+1)	Meer balans in een veranderende wereld (Global Balance), smart state
Waarom	<i>Dit voorstel is overgenomen van Volt Utrecht en aangepast naar de situatie in Delft.</i> Volt constateert dat de gemeente Delft veel ambities formuleert en visies opschrijft over klimaat, maar dat er te weinig inzicht is in de mate waarin die

	ambities worden gehaald. Op deze manier kunnen Delftenaren, en zelfs de Delftse gemeenteraad, de gemeente niet goed bij de les houden. Dit is belangrijk, want als we nu niet genoeg doen schuiven we de rekening door naar de volgende generaties die dan nog veel grotere klimaatproblemen zullen moeten oplossen. Daarnaast is het niet inzichtelijk hoeveel het ons gaat kosten als we er als gemeente voor kiezen om niets te doen. Om klimaatbeleid uit te voeren dat ambitieus en effectief genoeg is, is het belangrijk dat we meer inzicht hebben in de effectiviteit en de gevolgen van de keuzes die de gemeente Delft maakt.
Wat	Volt wil dat de gemeente duidelijke klimaatdoelen stelt, waarvan gemeten kan worden of de gemeente de doelen wel of niet haalt. Daarnaast wil Volt ook dat de gemeente Delft minstens één keer per jaar, door een onafhankelijke partij, wordt geïnformeerd over de effectiviteit van het Delftse klimaatbeleid en of we nog op koers liggen om onze doelen te halen. Volt wil dat de gemeente onderzoek laat uitvoeren naar de positieve effecten die het klimaatbeleid heeft op andere terreinen, zoals de volksgezondheid. Tenslotte wil Volt dat de gemeente moet laten onderzoeken wat de negatieve effecten van klimaatverandering binnen de gemeente zijn en met welke bijbehorende kosten de gemeente rekening moet houden.
Hoe	De gemeente Delft stelt een Klimatrekenkamer aan. Deze rekenkamer is een aanvulling op de bestaande Rekenkamer. De Klimatrekenkamer rapporteert minstens één keer per jaar over de status van het klimaatbeleid van de gemeente. Het rapport heeft betrekking op de CO₂-uitstoot en energietransitie, maar ook op klimaatadaptatie (bijvoorbeeld omgang met extreme hitte of regenval), biodiversiteit (zoals monitoring van soorten) en circulariteit. Daarnaast doet de rekenkamer onderzoek naar de positieve effecten van het klimaatbeleid en de negatieve effecten van klimaatverandering in de gemeente. Tot slot toetst de Klimatrekenkamer het beleid van de gemeente aan de Europese, Nederlandse en lokale klimaatdoelen. De Klimatrekenkamer werkt op basis van informatie uit wetenschappelijk onderzoek en bronnen zoals het IPCC, het CBS en het PBL. De uitkomsten van het onderzoek worden beschikbaar gemaakt voor alle inwoners van Delft en met behulp van infographics inzichtelijk gemaakt.
Middelen	De bestaande Rekenkamer heeft een budget van ca. €600.000 en bestaat uit 5 FTE. De Klimatrekenkamer zou waarschijnlijk kleiner in omvang zijn dan de huidige Rekenkamer, en daarnaast een deel van diens werkzaamheden kunnen overnemen.
Bronnen verantwoording	& Status Quo In het coalitieakkoord van 2018 (Vorbereid op de toekomst) staat in hoofdstuk 4 het volgende opgenomen over de energietransitie¹⁴: ○ Het streven is dat Delft in 2050 energieneutraal is. ○ De gemeente Delft blijft duurzame proeftuinen ondersteunen. ○ De gemeente Delft zal in 2021 een warmteplan voor alle wijken in Delft presenteren. ○ De gemeente Delft heeft in 2019 een onafhankelijk gemeentelijk

	energieloket ingericht. ○ De gemeente Delft heeft een klimaatadaptatieplan opgesteld om de stad voor te bereiden op het veranderende klimaat. In alle gebiedsontwikkeling worden energiekeuzes en klimaatbestendigheid geborgd, inclusief financieringsafspraken. ○ Waar mogelijk biedt de gemeente Delft, samen met kennisinstellingen, ruimte aan duurzame demonstratieprojecten (living labs). ● Op basis van de uitgegeven rapporten door de Rekenkamer van de gemeente Delft kan worden geconcludeerd dat de Rekenkamer sinds 2011 nog geen evaluaties hebben gedaan op het gebied van effectiviteit van het klimaatbeleid¹⁵.

Titel	5.3 Verbod op (reclame)verlichting aan te laten in kantoor- en winkelpanden.
Uitdaging (5+1)	Meer balans in een veranderende wereld (Global Balance)
Waarom	<i>Dit voorstel is overgenomen van Volt Amersfoort en aangepast naar de situatie in Delft.</i> De energiesector heeft een groot aandeel in de uitstoot van broeikasgassen. In totaal komt in Nederland ongeveer 36% van de broeikasgassen vrij bij het opwekken van elektriciteit en het verwarmen van onze huizen en kantoorpanden. De opwek van elektriciteit veroorzaakt bijna een kwart (23%) van de uitstoot en bij het verwarmen van gebouwen komt de overige 13% vrij.¹⁶ Met (onder andere) zonnepanelen kunnen we de uitstoot van broeikasgassen van de energiesector verkleinen. Een van de manieren om de uitstoot van de energiesector naar beneden te brengen, is door de vraag te verminderen. Gedeeltelijk kunnen we dit met bereiken door apparaten efficiënter te maken. Het is echter nog duurzamer om apparaten minder vaak te gebruiken. Immers, voor wat je niet gebruikt is ook geen energie nodig!
Wat	Volt heeft de ambitie om onze impact op onze leefomgeving te verminderen, het energieverbruik te verminderen door efficiënter met energie om te gaan en de energievoorziening te verduurzamen. Volt wil daarom dat de verlichting van reclames, winkels en kantoren uitgaan als er niemand meer aanwezig is en de straten nagenoeg leeg zijn. Uit een onderzoek van de Natuur en Milieufederaties (NMF's) bleek dat 72% van de bedrijven onnodige verlichting had branden.¹⁷ Hiermee verspillen bedrijven het stroomverbruik van ongeveer 150.000 huishoudens (536 miljoen kilowattuur (kWh)). De gemeente Delft was in 2018, in combinatie met het westland, de stad met de meeste lichtvervuiling¹⁸.

¹⁵ <https://www.delft.nl/bestuur-en-organisatie/bestuur/delftse-rekenkamer/rapporten-rekenkamer>

¹⁶ CBS, 'Welke sectoren stoten broeikasgassen uit?', website CBS, laatst geraadpleegd op 27-08-2021,

<https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-broeikasgassen/hoofdcategorieen/welke-sectoren-stoten-broeikasgassen-uit->

¹⁷ NMF, 'Onnodig veel lichtvervuiling en energieverpilling bij bedrijven', website Nacht van de Nacht, laatst geraadpleegd op 27-08-2021, <https://www.nachtvandenacht.nl/bedrijfsverlichting/>.

¹⁸ <https://nos.nl/artikel/2256460-stadskanaal-donkerste-delft-lichtste-stad-van-nederland>

	Naast dat doven van de verlichting het elektriciteitsverbruik vermindert, levert het ook andere voordelen op: ➤ De lichtvervuiling wordt beperkt. Veel mensen slapen slechter door lichtvervuiling (er wordt minder melatonine aangemaakt)¹⁹ en ook dieren hebben hinder van lichte nachten²⁰. Een goede graadmeter is de sterrenhemel: de Melkweg is vanuit Nederland niet meer te zien. ➤ Geldbesparing. Je hoeft niet te betalen voor wat je niet gebruikt. In Frankrijk is er al wetgeving die bedrijven verplicht om de lampen te doven als er geen werknemers meer aanwezig zijn.²¹ Buitenverlichting moet en de verlichting van etalages moeten na 01:00 uit. Deze wetgeving is al sinds juli 2013 geldend. In coronatijd gingen er steeds meer stemmen op om de wetgeving aan te scherpen, omdat de wetgeving nog steeds van kracht was maar alle winkels, kantoren en restaurants gesloten waren.²²
Hoe	➤ De gemeente Delft gaat in gesprek met ondernemers- en winkeliersverenigingen om afspraken te maken over het gebruik van (reclame)verlichting in winkel- en kantoorpanden na sluitingstijd. ➤ De gemeente Delft onderzoekt in hoeverre het (juridisch) mogelijk is om af te dwingen dat (reclame)verlichting en in winkel- en kantoorpanden na sluitingstijd uitgeschakeld moeten worden. ○ Hierbij moeten uitzonderingen kunnen worden gemaakt. Bijvoorbeeld in het geval van culturele activiteiten en evenementen, zoals lichtjesavond. ○ Licht dat aanspringt bij beweging en vanzelf dooft wanneer er geen beweging is, is uitgesloten in het kader van veiligheid. ➤ De gemeente Delft onderzoekt hoe de aanbevelingen van de Nacht van de Nacht de gemeente Delft kunnen helpen bij het verminderen van lichtgebruik en -vervuiling.²³ Er wordt inzichtelijk gemaakt welke maatregelen welk effect hebben en er komt een uitvoeringsplan om die maatregelen uit te voeren. ○ Hierbij komt de nadruk te liggen op innovatieve oplossingen, zoals energie- en lichtsystemen die smart met elkaar in contact staan.
Middelen	[Nog nader uit te werken]
Bronnen verantwoording	& Bronnen zijn opgenomen in de voetnoten.

¹⁹

<https://www.pharmanord.be/news/lichtvervuiling-is-slecht-voor-je-slaap-maar-er-kan-een-oplossing-zijn-news>

²⁰ <https://www.onzenatuur.be/artikel/lichtvervuiling-veroorzaakt-een-domino-effect-in-onze-natuur>

²¹ Redactie het Parool, 'Lichten uit in Franse winkels en kantoren', website het Parool, gepubliceerd op 30-01-2013, laatst geraadpleegd op 27-08-2021,

<https://www.parool.nl/nieuws/lichten-uit-in-franse-winkels-en-kantoren~b2f67dae/>.

²² NOS, "'Klimaat-acrobaten' zetten lichtreclames uit in Parijs", website NOS, gepubliceerd op 09-03-2021, laatst geraadpleegd op 27-08-2021,

<https://nos.nl/artikel/2371906-klimaat-acrobaten-zetten-lichtreclames-uit-in-parijs>.

²³ Nacht van de Nacht, *Aanbevelingen duurzaam verlichten gemeenten* (2016).

6. Landbouw en voeding

Titel	6.1 Tegengaan van voedselverspilling door inzet buurtkoelkast
Uitdaging (5+1)	Global balance
Totstandkoming	Voor dit voorstel is gekeken naar huidige initiatieven binnen de gemeente Delft en andere gemeenten om voedselverspilling tegen te gaan.
Waarom	Er is sprake van voedselverspilling als voedsel niet wordt gebruikt voor menselijke consumptie terwijl het daar wel voor bedoeld is²⁴. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen vermijdbare en niet-vermijdbare voedselverliezen. De vermijdbare verliezen noemen we voedselverspilling. Het gaat dan om de eetbare delen van voedsel.²⁵ Voorbeelden van niet-vermijdbare voedselverliezen zijn: eierschalen, koffiedik, theeresten en vlees- en visresten (botten, graten).²⁶ De Verenigde Naties heeft duurzaamheidsdoelstellingen vastgelegd in de Sustainable Development Goals (SDG 12.3)²⁷. In deze doelen is een halvering van de voedselverspilling opgenomen in 2030 ten opzichte van 2015. Europa en ook Nederland onderschrijven deze doelstelling voor wat betreft voedselverspilling op consumptieniveau. Per persoon per huishouden betekent dit dat de verspilling moet worden teruggedrongen van ongeveer 40 kilo per persoon per jaar in 2015 naar 20 kilo per persoon per jaar in 2030. Volgens het voedingscentrum verspilden Nederlandse huishoudens in 2019 gemiddeld 34,3 kg eten per persoon per jaar aan vast voedsel (inclusief dikke vloeistoffen en zuivel). Hoewel dit een daling van 17% is ten opzicht van 2016, betekent dit toch dat 34,3 kg per persoon onnodig is geproduceerd, vervoerd en weggegooid en verwerkt²⁸. Dit kost niet alleen geld en energie, maar leidt ook tot een onnodige milieubelasting²⁹. En de 34,3 kg per persoon per jaar is nog steeds 14,3 kg per persoon per jaar meer dan het SDG doel voor het jaar 2030.
Wat	In de Mapping of Policies³⁰ worden naast landelijke oplossingen ook lokale oplossingen aangedragen voor het tegengaan van voedselverspilling, zoals het herverdelen van ingekocht of gekookt voedsel via buurtkoelkasten. Door deze oplossingen ook in Delft toe te passen, kan Volt Delft op lokaal niveau bijdragen aan het verminderen van voedselverspilling. Kortom, Volt Delft wil er voor zorgen dat, als er sprake is van teveel ingekocht of gekookte voedsel, huishoudens de mogelijkheid hebben om dit voedsel op een eenvoudige manier te delen met andere mensen in de wijk, om er op die manier

²⁴ Soethoudt, H. and M. Vollebregt, Monitor Voedselverspilling; Update 2009-2017. 2019, Wageningen UR: Wageningen. p. 3.

²⁵ Lipinski, B., et al., Reducing Food Loss and Waste, working paper, in Creating a sustainable food future. 2013, World Resource Institute: Washington. p. 40

²⁶ Van Dooren, C., Syntheserapport Voedselverspilling bij huishoudens in Nederland in 2019. 2019, Voedingscentrum: Den Haag. p. 38.

²⁷ <https://sdgs.un.org/goals>

²⁸ <https://www.voedingscentrum.nl/encyclopedie/voedselverspilling.aspx>

²⁹ <https://delft.milieudefensie.nl/de-voedselketen-van-verspilling/>

³⁰ Mapping of Policies - August 2021

	voor te zorgen dat het voedsel niet verspild hoeft te worden. Dit draagt niet alleen bij aan minder voedselverspilling maar ook aan voldoende gezonde voeding voor buurtbewoners die in armoede leven. Daarnaast draagt het ook bij aan meer contact tussen buurtbewoners.
Hoe	Volt Delft wil in minimaal drie wijken starten met een pilot voor een 'buurtkoelkast'. Hierbij volgen we de opzet van de pilot die is gedaan in gemeente Zutphen³¹: De wijken zullen geselecteerd worden op: 1. De aanwezigheid van enthousiaste bewoners die het project willen dragen (er moeten vrijwilligers zijn die de kwaliteit van de buurtkoelkast zeker stellen). 2. Er komt armoede voor in de buurt. 3. Er is een goede, bereikbare en veilige locatie voor het plaatsen van de koelkast. Na een jaar wordt de balans opgemaakt en bekeken op welke voorwaarden de buurtkoelkast op grotere schaal wordt geïntroduceerd.
Middelen	In samenwerking met de verschillende wijken zal de gemeente bepalen waar de buurtkoelkasten zullen worden geplaatst. Daarnaast zal de gemeente de kosten dekken voor het plaatsen van nieuwe buurtkoelkast(en). Daarna zijn de vrijwilligers in de wijk verantwoordelijk voor het opstellen van 'huisregels' rondom de buurtkoelkast en voor het uitvoeren en monitoren van de pilot. Na een jaar zal de gemeente de balans opmaken met het team van vrijwilligers en buurtbewoners. Dan zal door de gemeente gekeken worden op welke voorwaarden de buurtkoelkast op grotere schaal kan worden geïntroduceerd.
Bronnen verantwoording	& De gebruikte bronnen staan genoemd in de voetnoten van dit stuk.

³¹ https://www.stadsondernemingzutphen.nl/userfiles/files/projectbeschrijving_Buurtkoelkast.pdf

7. Migratie en integratie

Titel	7.1 Vluchtelingen
5+1 Challenge(s) ³²	Social equality, smart state
Waarom?	Elk jaar krijgen bepaalde mensen die in hun thuisland bijzonder veel gevaar lopen asiel verleend in Nederland. Vluchtelingen maken slechts een klein deel uit van de totale migratiestroom naar Nederland (<8%), maar hebben wel bovengemiddeld veel baat bij een goed integratieproces. Dit komt doordat ze veelal geen Nederlands of Engels kunnen, hun cultuur op bepaalde aspecten significant kan verschillen, en hun diploma's normaliter niet worden erkend. Wanneer vluchtelingen niet goed integreren lopen ze het risico om niet alleen zelf maar ook de volgende generaties achter te blijven t.o.v. de rest van de maatschappij. Deze noodzaak om goed te integreren werd altijd door de landelijke overheid opgepakt, maar is afgelopen jaar overgeheveld naar de gemeenten (zie Wet inburgering 2021). Daarnaast gaat het integreren van vluchtelingen soms gepaard met spanningen onder de lokale bevolking. Zo zijn er zorgen om een tekort aan voldoende woonruimte, het verlies van banen, of het kwijtraken van de Nederlandse cultuur. Wanneer hier geen rekening mee wordt gehouden bestaat het risico dat het draagvlak onder druk komt te staan.
Wat?	Volt wil inzetten op zowel een humaan vluchtelingenbeleid als voldoende draagvlak onder de lokale bevolking om dit beleid te kunnen voeren. Vrijwel iedereen is het erover eens dat als een vluchteling eenmaal in Nederland mag blijven een begeleiding om te integreren ontzettend belangrijk is, en dat is dan ook precies waar Volt Delft zich hard voor maakt.
Hoe?	• Het Europees Sociaal Fonds wordt vanuit de Europese Unie aangeboden om de sociale cohesie binnen lidstaten te bevorderen. In de context van vluchtelingen biedt dit fonds voornamelijk mogelijkheden om hun arbeidsparticipatie te verhogen. Volt wil dit fonds aanspreken voor subsidie om vluchtelingen beter te laten integreren. • Op dit moment is Participe Delft verantwoordelijk voor het begeleiden van vluchtelingen bij het integreren in de Nederlandse samenleving. Volt wil een nauwe samenwerking vanuit de gemeente met Participe Delft en actief deze organisatie ondersteunen op zowel financieel vlak als door middel van het koppelen aan geschikte organisaties. • Op dit moment duurt de begeleiding vanuit Participe Delft voor statushouders maximaal 6 maanden. Helaas blijkt 6 maanden in veel gevallen onvoldoende te zijn. Indien dit voor een statushouder onvoldoende is wil Volt voor de desbetreffende statushouder de begeleiding verlengen. • Volt wil dat vluchtelingen en buitenlanders vanaf dag één de taal leren en worden betrokken bij inburgering in de samenleving, bijvoorbeeld door coaching vanuit de gemeente, het stimuleren van vrijwilligerswerk, deelnemen in sportverenigingen, en door het maatschappelijke aspect in grote mate terug laten komen in het taalonderwijs. • Aangezien er op dit moment geen toezicht is op de kwaliteit en effectiviteit van de taallessen voor statushouders, is het onduidelijk hoe goed de taalscholen in Delft functioneren. Volt wil daarom beter toezicht op deze taalscholen, maar wel nadrukkelijk op een dusdanige manier dat deze taalscholen zich niet belemmerd voelen in het uitvoeren van hun taken.

³² Een beleidsvoorstel kan betrekking hebben op één of meerdere 5+1 Challenges.

	• Volt wilt dat de gemeente bij het huisvesten van statushouders probeert om deze mensen te verspreiden over de stad te plaatsen, bij voorkeur in wooneenheden die gedeeld worden met andere Nederlanders. Op deze manier wil Volt de integratie van vluchtelingen bevorderen. • Volt wil in elke wijk een aanspreekpunt. Deze persoon kan nieuwe bewoners wegwijs maken in de wijk wat met name voor statushouders de integratie kan bevorderen. Daarnaast kan zo'n persoon het voor bewoners ook een stuk laagdrempeliger maken om problemen die in de wijk spelen te melden zodat deze kunnen worden opgelost. • Het hebben van een Nederlands diploma is van groot belang om in de Nederlandse maatschappij te slagen. Volt Delft wil dat de gemeente actief statushouders begeleidt met het accrediteren van buitenlandse diploma's en het aanbieden van eventuele schakel- of extra studie jaren.
Middelen?	
Bronnen	https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-asiel-migratie-en-integratie/hoeveel-immigranten-komen-naar-nederland-#:~:text=In%202020%20immigreerden%2020%20853,Nederland%20dan%20dat%20er%20vertrokken https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-asiel-migratie-en-integratie/hoeveel-asielzoekers-komen-naar-nederland-#:~:text=In%202020%20kwamen%20er%20in,asielzoekers%20dat%20naar%20Nederland%20kwam https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inburgeren-in-nederland/nieuwe-wet-inburgering&sa=D&source=docs&ust=1634492437317000&usq=AOvVaw1kT2OPiBtX06cdGtupJ-Ma

8. Onderwijs

Titel	8.1 Kansklassen in Delft
Uitdaging (5+1)	Social Equality
Waarom	Basisschooladviezen worden voornamelijk bepaald door leerachterstanden en leervoorsprongen. Een kind in groep 8 krijgt een praktijkschooladvies als het een IQ heeft van onder de tachtig en een leerachterstand van minimaal drie jaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Zo zijn ook de andere schooladviezen opgebouwd. Vmbo-basisadvies is een leerachterstand van circa twee jaar, vmbo-kader één jaar, vmbo-theoretisch is het gemiddelde, en havo en vwo zijn leervoorsprongen. Kinderen in de Randstad krijgen vooral een praktijkschooladvies op basis van hun achterstanden.¹ Volt vind het belangrijk dat ieder kind een niveau bereikt dat bij hem of haar past. Een leerachterstand zou niet mogen leiden tot een lager advies als de potentie van het kind eigenlijk elders past. Daarom zetten we in op kansklassen, waarbij leerlingen de kans krijgen om een vmbo-bk diploma te halen in vijf jaar in plaats van vier. Dit is niet alleen goed voor deze kinderen, het levert Delft ook belangrijke vakwerklieden op.
Wat	In de gemeente Delft wil Volt dat leerlingen de kans krijgen om hun achterstanden in te lopen. We vragen een van de schoolbesturen om een overgangsjaar na de basisschool op te zetten, waarin leerlingen de kans krijgen zich te bekwamen om een instroom in het vmbo-bk mogelijk te maken. Dit is vergelijkbaar met de kansklassen van het Mundus College in Amsterdam, waar al goede resultaten geboekt worden. In de pilot maken we het mogelijk om op de school twee kansklassen te formeren, met maximaal 16 leerlingen per klas (of minder, haalbaarheid wordt beoordeeld door de school). Het doel is om kinderen die om wat voor reden dan ook op de basisschool een achterstand hebben opgelopen een kans te geven zichzelf te bewijzen en een deel van hun achterstand weg te werken.
Hoe	De gemeente verstrekt een subsidie van € 200.000 over een periode van vier jaar aan het betreffende schoolbestuur. Na vier jaar evalueert de gemeente samen met het samenwerkingsverband de pilot en besluit dan of de pilot permanent kan worden voortgezet.
Middelen	Vanuit de gemeente wordt over een periode van 4 jaar € 200.000 vrijgemaakt. Met reeds bestaande subsidies vanuit het Rijk, het samenwerkingsverband voor passend onderwijs en het bestuur zelf, moet hiermee een pilot opgezet kunnen worden voor de duur van vier jaar. Het geld is niet alleen nodig omdat het om een beperkt aantal leerlingen per klas gaat, ook moet het personeel geschoold kunnen worden. Daarnaast vragen dergelijke leerlingen zeker het eerste jaar extra begeleiding op het gebied van motivatie en zelfbeeld.
Bronnen & verantwoording	¹ https://www.groene.nl/artikel/het-onderwijssysteem-moet-radicaal-anders

Titel	8.2 Gezonde basisschool van de toekomst
Uitdaging (5+1)	Smart State, Social Equality
Totstand-koming	Dit item is besproken tijdens een bijeenkomst met een aantal verschillende beleid coördinatoren Onderwijs van Volt Breburg
Waarom	Basisscholen zijn de plek waar gezonde leefstijlen kunnen worden aangeleerd vanaf een jonge leeftijd. Door gezonde leefstijlen onderdeel te maken van het onderwijssysteem zijn gezondheidsproblemen in de toekomst te voorkomen. Een investering nu levert uiteindelijk een gezonde bevolkingsgroep op die minder vaak gebruik hoeft te maken van het zorgsysteem in Nederland. Corona heeft al laten zien hoe kwetsbaar dit systeem is. Overgewicht en obesitas zijn een probleem onder de Nederlandse jeugd. Onderzoeken tonen echter aan dat wanneer leerlingen een gezonde lunch aangeboden krijgen op school, in combinatie met 30 minuten extra bewegen, hun gewicht zal dalen. Alleen aandacht voor bewegen is niet voldoende. Het onderzoek laat zien dat het gewicht dan gelijk blijft van de leerlingen. Nederland is één van de weinige landen in de Europese Unie waar leerlingen (nog) geen gezonde lunch aangeboden krijgen op school. In Europese landen zoals Zweden, Finland en Estland zijn gezonde lunches opgenomen in het schoolleerplan. Deze aangeboden lunches zorgen er ook voor dat gezondheidsverschillen tussen hoog- en laagopgeleiden minder worden. Een gezonde maaltijd is helaas geen vanzelfsprekendheid voor alle leerlingen van een basisschool. Dit is van invloed op het welbevinden en leervermogen van de leerlingen. Door leerlingen samen de lunch te laten nuttigen, bleek ook dat het pestgedrag afnam. Ook waren er minder conflicten.
Wat	Elke leerling van de basisschool krijgt een gezonde vegetarische lunch. Een vegetarische lunch zorgt ervoor dat de etnische eet-achtergrond geen rol speelt. Ook zal het, algemeen, geen probleem opleveren voor leerlingen met een voedselallergie. Daarnaast is de belasting voor het milieu lager. Plaatsing van meer waterpunten op school door middel van waterkasten. Door een betere toegang te krijgen tot water zal de leerling water drinken normaler gaan vinden dan het nuttigen van frisdrank of andere zoete, suikerhoudende, sappen
Hoe	Gemeenten zijn samen met andere overheden zoals Provincie en GGD, verantwoordelijk om zich in te zetten voor gezondheidspreventie. Zo ook de gemeente Delft. Samen met voedingsdeskundigen, ouders en scholen zal moeten worden samengewerkt om de gezonde basisschool het nieuwe normaal te laten worden. In het nieuwe normaal krijgt iedere basisschoolleerling een vegetarische schoolmaaltijd, aangevuld met beweging en voedingsinformatie. Net als in het onderzoek van de Universiteit van Maastricht, wordt gebruik gemaakt van een cateraar. De gemeente zal de kosten voor deze lunches betalen. Dit lijkt kostbaar maar op langer termijn zal minder geld nodig zijn voor zorg in de gemeente. Uit het Maastrichtse onderzoek en verschillende Scandinavische onderzoeken komt ook naar voren dat kinderen hun ouders aansteken om vervolgens gezond te leven. De lunches zijn in principe voor alle leerlingen gratis. Zo wordt voorkomen dat leerlingen het stigma krijgen dat ze arm zijn. Vanuit de gemeente wordt er een projectleider aangesteld die de samenwerking tussen de scholen en de cateraar begeleidt, om zodoende te voorkomen dat dit tot extra werkdruk leidt bij de docenten.

	De leerlingen eten als klas samen. De docent hoeft hierbij niet aanwezig te zijn. Er kan gewerkt worden met externe overblijfhulpen. Wel dienen zij een bewijs van goed gedrag te hebben. Volt denkt hierbij aan het inzetten van vrijwilligers die nog graag een rol willen spelen binnen de gemeenschap. Indien mogelijk zijn (groot)ouders hartelijk welkom om mee te helpen. De stroomlijning hiervan loopt ook via de projectleider.
Middelen	De gemeente Delft kent 30 basisscholen. Het gemiddeld aantal leerlingen per basisschool is 239. Netto maatschappelijke kosten zijn 1 euro per kind per dag (Onderzoek Universiteit Maastricht)
Bronnen & verantwoording	Schoollunches in Europa: een verkenning van de praktijk rondom schoollunches in het primair onderwijs in Europa. G.van Bergen, e.a. https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/preventie/20-jaar-preventie/interview-jaap-seidell-vrije-universiteit-amsterdam/ https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2020-0161.html http://etenopschool.org/ https://www.degezondebasisschoolvandetoekomst.nl/ https://www.degezondebasisschoolvandetoekomst.nl/upload/Algemene%20documenten/UM_Movare-onderzoeksprog_DEF.pdf https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2019/07/04/schoolmaaltijden-in-zweden-hoe-zit-dat

Titel	8.3 Bezoek Europees Parlement
Uitdaging (5+1)	Citizen Empowerment
Totstandkoming	Gesprekken met docenten Maatschappijleer & Geschiedenis.
Waarom	Scholen zijn verplicht om aandacht te besteden aan burgerschap. Hierbij staat democratisering centraal. Toch blijkt uit onderzoek dat kennis omtrent de Europese Unie bij Nederlandse jongeren, slecht ontwikkeld is. Zeker in vergelijking met leeftijdsgenoten uit andere Westerse landen (1). Dit moet anders. De leerlingen zijn immers de burgers van de toekomst. Zij zullen oplossingen moeten bedenken voor grensoverschrijdende vraagstukken. Het is dus belangrijk dat zij leren een onderdeel te zijn van de oplossing. En dat zij om tot oplossingen te komen kunnen samenwerken met andere Europese landen. Toch is voor veel mensen de EU een ver van hun bed show. Dit willen we veranderen want de EU speelt een grotere rol in ons leven dan we vaak beseffen. Juist door middelbare scholieren in aanraking te laten komen met de EU en met de politieke processen die daarbij horen, kan de EU toegankelijker worden. De kennis die de scholieren dan opdoen over hoe de EU werkt en hoe het zich bijvoorbeeld verhoudt tot de nationale politiek, zorgt voor kennis die ze ook op latere leeftijd helpt om meer begrip te krijgen van de politieke processen en bijdraagt aan een grotere betrokkenheid. Door scholen de gelegenheid te geven op bezoek te gaan met leerlingen in Brussel, zal de EU meer tot leven komen.
Wat	De gemeente verleent subsidie voor scholen om met leerlingen van ongeveer 16 jaar, eenmaal een project uit te voeren waarbij een bezoek aan de EU, in Brussel centraal staat. Het project op school moet de leerlingen laten ontdekken hoe de EU werkt en hoe de wisselwerking is tussen de EU en de leerlingen. Dit project wordt door scholen opgezet. Hiervoor zijn verschillende sites te vinden. Docenten Geschiedenis en Maatschappijleer kunnen hierbij samenwerken. De gemeente zal alleen de subsidie verlenen voor de busreis. De aanvraag moet door de school worden ingediend bij de gemeente.
Hoe	De gemeente stelt subsidie beschikbaar. Tevens bestaat de mogelijkheid vanuit de EU subsidie aan te vragen. De gemeente draagt hier zorg voor.
Middelen	EU gelden
Bronnen verantwoor- ding	& 1. https://www.iea.nl/studies/iea/iccs 2. https://www.europarl.europa.eu/belgium/nl/eu-voor-leerkrachten/europe-school-actieve-lessen-over-de-europese-unie

9. Overheid, veiligheid en democratie

Titel	9.1 Transparante gemeente
<u>5+1 Challenge(s)</u>	Smart State
Waarom?	De overheid heeft een speciale positie ten opzichte van haar burgers. De overheid maakt regels, int belastingen en bepaalt waaraan dit gemeenschapsgeld wordt besteed. Om het vertrouwen van de burger en daarmee haar mandaat te behouden, moet de overheid volledig transparant zijn in wat ze doet. De gemeentelijke overheid is er immers voor de burgers van Delft en niet andersom. Het moet volstrekt helder zijn waarom bepaalde keuzes gemaakt worden en op basis van welke informatie en waaraan middelen besteed worden. Uitgangspunt bij openheid en transparantie moet vertrouwen zijn: Delftenaren willen meedenken, willen meewerken om hun stad nog mooier en beter te maken en willen betrokkenheid kunnen tonen.
Wat?	Volt Delft maakt werk van transparantie: • De raadsinformatie wordt beter beschikbaar gesteld, zodat alle raadsinformatie vindbaar en doorzoekbaar is, dat betreft niet alleen taal, maar ook leesbaarheid. Dit geeft bewoners meer gelegenheid om mee te beslissen en helpt de raad zelf in haar werk • De begroting wordt eenvoudiger beschikbaar gesteld in een format zoals de miljoenennota op landelijk niveau. Hierdoor kunnen burgers op hoofdlijnen gemakkelijk de inkomsten en uitgaven van de gemeente zien. Op detail is er al een begroting en die kan daaronder dan beschikbaar zijn. • Er moet openbaar worden gemaakt in hoeverre de gemaakte begroting verschilt van de daadwerkelijke uitgaven die zijn gemaakt over een jaar tijd en waar dit door wordt veroorzaakt. • In lijn met de nieuwe Wet Open Overheid (Woo) maakt Delft documenten zelf actief openbaar en worden ook persoonlijke beleidsopvattingen (geanonimiseerd) gepubliceerd. Dit gaat verder dan het simpelweg publiceren van de stukken, wat reeds gebeurt. • Zoveel mogelijk data wordt als open data gepubliceerd en toegankelijk gemaakt. • De Delftse Rekenkamer publiceert een groslijst met onderwerpen voor mogelijke onderzoeken en verantwoord de keuzes die gemaakt worden. • Zoveel mogelijk software is open source software en wordt gebruik gemaakt van open standaarden ontsluiting van de gegevens zodat de werking voor iedereen te controleren valt. • Wanneer gebruik gemaakt wordt van AI algoritmen, worden deze bijgehouden in een algoritmeregister en wordt bij alle op algoritmen gebaseerde besluiten expliciet bijgehouden op basis van welke gronden een besluit genomen wordt. • Wanneer gebruik gemaakt wordt van sensoren in de openbare ruimte, worden deze geregistreerd in een sensorenregister (bijv. https://labs.kadaster.nl/demonstrators/sensrnet/index.html)
Hoe?	• Gemeenteraadsvergaderingen worden zoals nu opgenomen en die opname wordt vervolgens eenvoudig beschikbaar gesteld op de website met een datum. Op het moment is dit nog lastig te vinden, dus moet er

	op de website van de gemeente Delft een kopje gemaakt worden waar deze eenduidig te vinden zijn. Ook samenvattingen van vergaderingen (indien gemaakt) kunnen hier te vinden zijn. • De begroting met de verschillende cijfers van hoeveel geld waar naartoe gaat en hoeveel er verwacht wordt dat er binnenkomt, wordt verwerkt in een handig schema dat bijvoorbeeld lijkt op de miljoennota. Deze wordt vervolgens op de website gepubliceerd en kan dan ook overgenomen worden door lokale kranten. • De Delftse rekenkamer houdt bij hoeveel geld er per jaar wordt besteed, hoeveel er binnenkomt en waar dat geld naartoe gaat. Dit is te zien in de jaarrekening. Deze inkomsten en uitgaven worden net zoals bij het vorige punt weer samengevat in een handig schema dat bijvoorbeeld lijkt op de miljoennota. Deze komt dan naast het andere schema op de website te staan, zodat mensen duidelijk kunnen vergelijken in hoeverre de voorspellingen van inkomsten en uitgaven waar zijn geworden. • Een transparante overheid draagt bij aan het vertrouwen. Volt Delft is voorstander van een voortzetting van de Delftse participatieaanpak 'Delfts Doen'. Omdat we vinden dat de politiek deze participatie serieus moet nemen, krijgen de uitkomsten een belangrijke en zichtbare plek in de besluitvorming.
Middelen?	In samenwerking met de Griffie en programmeurs van de website kunnen er aanpassingen aan de website gemaakt worden, waardoor alle informatie omtrent de raadsvergaderingen en de samenvattingen makkelijk te vinden zijn. De begroting en de jaarrekening worden elke keer door een bepaalde groep mensen opgesteld. Het is handig dat de mensen die voor de documentatie hiervan, er ook voor zorgen dat er hier een handige samenvatting van wordt gemaakt in een schema zoals de miljoennota. Hierdoor is in één oogopslag te zien wat Delft van plan was binnen te krijgen en uit te geven en is dat te vergelijken met de daadwerkelijke inkomsten en uitgaven. Voor meer detaillering kunnen mensen dan verder kijken in het volledige rapport van de begroting en de jaarrekening zoals nu al het geval is. Dit is een eenvoudige extra taak en hiervoor hoeven alleen de mensen die erover gaan en eventueel de programmeur van de website voor benaderd te worden.

²Zaken als de gemeentelijke "meekijk-accounts" op sociale media zijn goedbedoelde initiatieven, maar hebben juist een averechts effect

10. Mobiliteit en reizen

Titel	10.1 Gebalanceerd deelvervoer
5+1 Challenge(s)	Global Balance, smart state
Waarom?	Volt hecht belang aan een rechtvaardige en duurzame samenleving waarin energie voor het personenvervoer slim wordt gebruikt.¹ Daarnaast gelooft Volt in een moderne overheid, die niet achterloopt op digitalisering, maar de kansen en gevaren ervan in de hand heeft.² Met de opkomst van deelvervoer zien we een nieuwe vervoerswijze ontstaan, niet zozeer in de vorm van een nieuw voertuig, maar in de vorm van bezit en gebruik. Hierbij ontstaan kansen (energie, ruimte), maar ook gevaren (duurzaamheid, leefbaarheid, toegankelijkheid), waar de overheid op vooruit moet lopen. <u>Kansen</u> Ten opzichte van voertuigen in individueel bezit zijn deelvoertuigen doorgaans duurzamer aangedreven (lees: elektrisch), zijn er minder voertuigen nodig per gebruiker, en staan de voertuigen minder geparkeerd. Deze kans kan beter benut worden, bijvoorbeeld door het aanbod van deelauto's in de woonbuurten uit te breiden. <u>Gevaren</u> De gevaren van deelvervoer hangen samen met duurzaamheid, toegankelijkheid en leefbaarheid. Deelauto's en deelscooters worden gemakkelijk geassocieerd met duurzaamheid^{3,4}. Maar voor zover een (elektrische) deelauto of deelscooter concurreert met OV, fietsen of wandelen, leidt dit juist onnodig tot extra CO2-uitstoot. De focus van deelvervoer als moet daarom liggen op het bestrijden van individueel autobezit en is alleen effectief wanneer het gepaard gaat met aanmoediging van het OV.⁵ OV is bovendien voor veel doelgroepen de enige manier om dagelijkse voorzieningen te bereiken. Een gezond OV-netwerk met een hoge bezettingsgraad is daarom essentieel om toegankelijkheid voor iedereen te waarborgen: nog een reden om deelvervoer niet te laten concurreren met OV. Ten slotte leiden geparkeerde deelscooters tot verrommeling van de openbare ruimte, wat gevolgen heeft op het straatbeeld en de leefbaarheid van de stad. Hier is gelukkig een meldpunt voor en worden gebruikers om beboet of ontzegt.⁶ Volt Delft streeft ernaar om deelvervoer in balans met OV, fietsen en wandelen te brengen. Dat wil zeggen dat deelvervoer wordt ingezet als aanvulling op OV, en dat het wandelen en fietsen op de korte afstand gewaarborgd wordt. Hiervoor is er gemeentelijk beleid nodig.
Wat?	- Volt Delft onderschrijft lagere parkeernormen bij nieuwe woningbouw en bedrijventerreinen ten gunste van autodelen. - Volt Delft zal zorgen dat reguliere parkeerruimte in bestaande woongebieden wordt ingeruild voor autodeelplaatsen, en dat bewoners hier zelf inspraak op hebben. Hierbij hoort ook informatievoorziening via een gratis spreekuur met een mobiliteitsadviseur. - Volt Delft zal zorgen dat ritten per deelauto en deelscooter alleen worden aangemoedigd op afstanden boven fietsafstand. Dit wordt gedaan door bij ritten onder de 7,5km een opslag in te voeren op het kilometertarief. - Volt Delft maakt de mobiliteitshub (als op p18 huidig mobiliteitsprogramma⁷) tot bondgenoot van het OV: 1. op drukke trajecten wordt uitsluitend geïnvesteerd in bus- of tramlijnen, of

	in (deel)fietsen. 2. bij haltes in dunner bevolkte gebieden worden mobiliteitshubs met deelauto's en deelscooters geplaatst, die in het verlengde van OV kunnen werken om fijnmaziger vervoer te bieden (in de geest van Mobility as a Service)
Hoe?	Het formulier waarmee bewoners een autodeelplaats kunnen aanvragen wordt aangeboden via Mijn Loket. Ook worden bewoners per brief geïnformeerd over deze mogelijkheid. De gemeente stelt een mobiliteitsadviseur aan die tijdens gratis spreekuren bewoners kan informeren over de verschillende vormen van autodelen en hun voor- en nadelen. Voor het invoeren van een variabele kilometerprijs voor deelscooters/deelauto's gaat gemeente Delft in gesprek met aangrenzende gemeentes die hier ook belang bij hebben. Gezamenlijk worden aanbieders van deelmobiliteit gevraagd binnen een gegeven termijn de functionaliteit voor variabele beprijzing in de dienst in te bouwen. Voor het aanwijzen van gerichte deelauto zones en mobiliteitshubs werkt de gemeente nauw samen met de OV-bedrijven.
Middelen?	Voor het herbestemmen van parkeerplaatsen als autodeelplaats kan er een jaarlijks maximum inbegroot. De aanvragen worden halfjaarlijks beoordeeld en nog binnen het daaropvolgende jaar gerealiseerd. Ook moet het in dienst nemen van een mobiliteitsadviseur worden inbegroot onder de post mobiliteit. De beleidsvoorstellen m.b.t. kilometerbeprijzing en het instellen van gerichte autodeelzones vergen een onderzoeksfase. Het kan nuttig zijn om een mobiliteitsfonds in te stellen. De inkomsten bij de kilometeropslag van korte rideshare ritjes kunnen dan terugstromen naar de gemeente en na terugverdienst worden gebruikt ter verbetering fiets- en OV.
Bronnen & verantwoording	Bronnenlijst 1. Volt NL. Verklaring van Amsterdam. Published January 4, 2019. Accessed September 13, 2021. https://dnpprepo.ub.rug.nl/12194/1/Volt - Verklaring van Amsterdam - Programma voor het Europees Parlement 2019-2024.pdf 2. Volt NL. Standpunten — Volt. Accessed September 13, 2021. https://voltnederland.org/standpunten#standpunt_4 3. Mobi NL. Onderzoek mobiliteitsgedrag. Accessed September 17, 2021. https://www.mobinederland.nl/onderzoek/ 4. Hartl B, Sabitzer T, Hofmann E, Penz E. "Sustainability is a nice bonus" the role of sustainability in carsharing from a consumer perspective. Published online 2018. doi:10.1016/j.jclepro.2018.08.138 5. Vélez AMA, Plepys A. Car Sharing as a Strategy to Address GHG Emissions in the Transport System: Evaluation of Effects of Car Sharing in Amsterdam. <i>Sustain 2021, Vol 13, Page 2418</i>. 2021;13(4):2418. doi:10.3390/SU13042418 6. Gemeente Delft. Deelscooters. Accessed September 17, 2021. https://www.delft.nl/wonen/parkeren-en-verkeer/deelscooters 7. Gemeente Delft. Mobiliteits programma Delft 2040 Ons Delft, duurzaam bereikbaar.

Titel	10.2 Autoluwe binnenstad
5+1 Challenge(s)	Global balance, smart state
Waarom?	Delft is een stad met ambities, ook op het gebied van mobiliteit. In het mobiliteitsplan 2040 wordt al ingespeeld op de toename van inwoners, werkenden en toeristen. De inrichting van de stad moet daarop aansluiten. Volt zet in op het terugdringen van de dominantie van de auto in het binnenstedelijk straatbeeld. Niet als doel, maar als middel ter bevordering van de leefbaarheid en om zo ruimte te creëren voor meer groen, meer terrassen en meer ruimte voor lopen, fietsen en spelen. En dit alles zonder afbreuk te doen aan de bereikbaarheid van de stad en de mobiliteitsbehoefte van de bewoners. Het mobiliteitsplan 2040 past uitstekend bij de landelijke visie van Volt ten aanzien van emissieloze en inclusieve mobiliteit, maar past ook bij de gedachte van Volt om burgers nauw te betrekken bij het vormgeven van (verkeers-)veiligheid en leefbaarheid in de eigen buurt en stad. De komende jaren zet Delft gefaseerd in op uitbreiding van het autoluwplusgebied in de binnenstad, waarbij we streven naar een geheel autoluwe binnenstad in 2040. Bij iedere verdere uitbreiding van het autoluwplusgebied moet voorzien zijn in een parkeeroplossing, mobiliteitshub of voorziening voor passend deelvervoer ter compensatie van parkeerplaatsen die zullen verdwijnen in de binnenstad als gevolg van de uitbreiding
Wat?	Een set van maatregelen (honing en azijn) invoeren die het autogebruik (bezoekers en bewoners) en het autobezit (bewoners) op een niet geforceerde manier doen verminderen, bijvoorbeeld door aantrekkelijke alternatieven aan te bieden voor het autogebruik en autobezit en de inrichting van de binnenstad te richten op voetganger en fietser. En hiermee tegelijkertijd een belangrijke stap te zetten op weg naar een emissieloze binnenstad.
Hoe?	Vermindering autogebruik: • Een autoluwe binnenstad, waar bezoekers vooral parkeren aan de rand van de binnenstad, zoals parkeergarages of op transferia. • Een uitstekende fietsinfrastructuur, zodat alle inwoners binnen 10 á 15 minuten fietsen (of (deel)scooteren) bij hun dagelijkse bestemmingen kunnen komen en daar hun (elektrische) fiets makkelijk en gratis kunnen stallen (10-minuten stad). Neveneffect: • De daarmee vrijkomende capaciteit in parkeergarages in het centrum laten benutten door bewoners, zodat die minder op straat parkeren, en ook aan te bieden aan ontwikkelaars in de directe omgeving, zodat die minder parkeerplaatsen op eigen terrein hoeven te realiseren. Vermindering autobezit: • Bij nieuwe ontwikkelingen in samenspraak met ontwikkelaars komen tot een reductie van het aantal parkeerplaatsen en tegelijkertijd het op locatie aanbieden van elektrische deelmobiliteit (auto's, scooters, fietsen). Op deze manier worden meer nieuwe inwoners verleid om te verhuizen zonder een eigen auto mee te brengen. • Het aanbod aan deelmobiliteit per ontwikkeling integreren met het aanbod deelmobiliteit in de openbare ruimte, zodat er een hoogwaardig en betaalbaar aanbod deelmobiliteit komt. • De integrale oplossing voor (elektrische) deelmobiliteit beschikbaar stellen aan alle inwoners van de stad onder één app (Mobility as a Service) • Grotere werkgevers in de stad, te beginnen met de gemeentelijke organisatie zelf, verleiden om van hun dienstauto's in te ruilen voor deelauto's die tijdens werktijden exclusief voor de werknemers zijn en daarbuiten beschikbaar zijn voor de buurt.

	• Met deze maatregelen ontstaat een betaalbare dienst van elektrische deelmobiliteit die de gebruiker zekerheid biedt van een deelvoertuig op loopafstand en diversiteit van aanbod. Neveneffect: • Door een hoogwaardig en betaalbaar aanbod aan deelmobiliteit stadsbreed onder één app aan te bieden wordt het voor bewoners die de auto niet dagelijks gebruiken (en dat worden er door de 10-minuten stad maatregelen steeds meer) financieel heel aantrekkelijk om de auto weg te doen. • In aanschaf is een elektrische auto duur, maar in gebruik goedkoop. Bij een elektrische deelauto wordt de aanschaf gedeeld, waardoor het overall gebruik relatief goedkoop is. Succesvolle elektrische deelmobiliteit wordt daarmee de kortste route naar meer emissieloze kilometers. Inrichting van de openbare ruimte gericht op voetganger en fietser in de binnenstad. Op dit moment is de voetganger niet altijd leidend bij de inrichting van de openbare ruimte. Bij (her)inrichtingen van straten moet als eerste de ruimte voor de voetganger worden bepaald. Het voetpad wordt namelijk gebruikt door de meest kwetsbare deelnemers. Kinderen gebruiken trottoirs om te spelen of speelplekken te bereiken. Voor ouderen is lopen van alle vervoersvormen de laatste die zij nog zelfstandig kunnen uitvoeren. Lopen is daarbij belangrijk om actief te blijven en de mogelijkheid te hebben sociale contacten op ontmoetingsplekken te hebben Bovenstaande maatregelen zijn vooral honing. Bij het terugdringen van het autogebruik en het autobezit hoort op termijn ook het minder faciliteren van het autogebruik en autobezit. Bewonersvergunningen (parkeren op straat) worden gefaseerd duurder, zodra het alternatief (parkeren in parkeergarages) op orde is. Zodra dit pakket van maatregelen enige vorm heeft gekregen gaat de gemeente met buurten en wijken afzonderlijk in gesprek over de wijze waarop dit pakket van maatregelen ingezet kan worden om in de openbare ruimte in de buurt of wijk meer ruimte te creëren voor klimaatmaatregelen en actieve vormen van vervoer (lopen en fietsen). En als belangrijk neveneffect wordt het met deze maatregelen eenvoudiger om gefaseerd toe te groeien naar een emissieloze binnenstad
Middelen?	Deelmobiliteit is een dienst die tot nu toe vooral aan marktpartijen wordt overgelaten. Maar het integreren van diensten tot een integraal gemeentebreed hoogwaardig en betaalbaar aanbod met een eenduidige manier van toegang verlenen (één app) vereist een regierol van de gemeente en een samenwerking met een zogeheten MaaS-dienstverlener. Dit onderdeel kost geld. En dit geld wordt primair opgehaald bij de ontwikkelaars die minder (dure) parkeerplaatsen hoeven aan te leggen. Het verbeteren van de fietsinfrastructuur kent twee bronnen van financieren: • Fietspaden uit de reguliere budgetten voor de aanleg van wegen • De gratis Stallingen betalen uit de parkeerexploitatie
Bronnen	Mobiliteitsplan Gemeente Delft

11. Digitale zaken

Titel	11.1 Gebruik van Kunstmatige Intelligentie
5+1 Challenge(s)	Smart State / Citizen Empowerment
Waarom?	Trouw (25-06-2021): "Eerlijk, objectief en efficiënt: zo zou automatisering moeten werken. Was het maar zo, zegt hoogleraar techniekfilosofie Sabine Roeser. Ze denkt dat de toeslagenaffaire het topje van de ijsberg is." De overheid gebruikt steeds vaker Machine Learning (een vorm van Kunstmatige Intelligentie) voor het analyseren van de grote hoeveelheden data. Bijv. voor het opsporen van fraude of criminaliteit (referentie). Democratische controle (controleren of een beslissing op basis van de juiste gronden is genomen) op de uitkomsten is moeilijk. Ook blijkt dat de uitkomsten niet altijd objectief zijn. Er zijn legio voorbeelden³³ waarbij dit mis gaat en onuitlegbare besluiten worden genomen. Het werken met dit soort systemen moet soms zelf worden gestopt (voorbeeld Nissewaard). Vaak is dan het kwaad al geschied. Gemeenten worstelen met deze problemen. De risico's van deze technologie dienen beter te worden beheerst. Anderzijds kan kunstmatige intelligentie een waardevolle bijdrage leveren aan betere en efficiëntere gemeentelijke organisatie. De dienstverlening naar burgers kan worden verbeterd en kosten kunnen worden bespaard. Kunstmatige intelligentie kan bijvoorbeeld ingezet worden om mensen op te sporen die niet gebruik maken van hun recht op bepaalde gemeentelijke bijstand. Uit studie van raadsstukken van de afgelopen periode blijkt dat de kennis op onderwerp nog onvoldoende aanwezig is. De door het College van B en W gegeven antwoorden op hierover gestelde vragen zijn vaag en onduidelijk.
Wat?	Er zijn voorbeelden waar toepassing van kunstmatige intelligentie niet goed uitpakt, toch is Volt Delft niet tegen het gebruik ervan. Omarm deze technologie, maar doe het wel beheerst. De democratische controle, inclusiviteit (onbevooroordeeld zijn) en uitlegbaarheid van de algoritmes die gebruikt worden bij kunstmatige intelligentie moet goed gewaarborgd zijn.
Hoe?	Volt stelt voor dat wanneer gebruik gemaakt wordt van kunstmatige intelligentie algoritmen, deze bijgehouden in een openbaar algoritme register. Daarnaast moet bij alle op algoritmen gebaseerde besluiten expliciet bijgehouden worden op basis van welke gronden een besluit genomen wordt. Daarnaast stellen we voor om bij inzet van kunstmatige intelligentie door-, of in opdracht van de Gemeente altijd een verplichte, onafhankelijke, periodieke toetsing te doen op de aspecten: • democratische controle, • inclusiviteit, • uitlegbaarheid. Tenslotte moeten besluiten gebaseerd op kunstmatige intelligentie altijd door een mens beoordeeld en gevalideerd kunnen worden. Criteria hiervoor zullen verder

³³ Zie bijv. het boek Weapons of Math Destruction van Cathy O'Neil

	ontwikkeld moeten worden waarbij het beheersen van eventuele negatieve impact op mens en dier centraal zullen staan. Als basis hiervoor kan de Europese GDPR (in Nederland uitgewerkt in de AVG) dienen. Ook is door Volt Europa al werk verzet hiervoor. Binnen de TU Delft is steeds meer kennis aanwezig van deze ethische aspecten van technologie. Het besef dat technologie niet waardenvrij is dringt steeds verder door. Volt stelt voor om bij de invoering van de bovenstaande voorstellen bij de gemeente de kennis van de TU Delft in te zetten.
Middelen?	Het opzetten van een register en een periodieke toets vereist kennis en begrip. Dat start bij bewustwording. Het creëren van een portefeuille "Digitale Zaken" waarbinnen deze verantwoordelijkheid valt maakt hiervan onderdeel uit. Daarnaast wordt intensievere samenwerking met de TU Delft gezocht.

Titel	11.2 Delft als duurzame proeftuin
5+1 Challenge(s) ³⁴	Smart State, Economic Renaissance
Waarom?	Delft kennisstad, Volt onderschrijft dat. Hierbij hoort een Gemeente die innovatie hoog in het vaandel heeft staan. Proeftuinen zijn van groot belang voor innovatie, omdat hier in de praktijk kan worden getest wat op de ontwerptafel, in beleidsnotities of in het laboratorium is bedacht. Bovendien wordt door te laten zien hoe het werkt het draagvlak vergroot en scheidt het werkgelegenheid. Volt wil dat de gemeente dergelijke proeftuinen stimuleert. In Delft bestaan diverse proeftuinen, zoals Floodproof Holland (waar waterveiligheidsoplossingen worden gedemonstreerd) en de Bouwcampus (met een focus op duurzaam bouwen), met daaromheen een heel ecosysteem aan startups. Proeftuinen en hun locaties zijn echter vaak ad hoc, en afhankelijk van tijdelijke ondersteuning. Vanuit gemeentelijk beleid is er wel vaak behoefte om te experimenteren voor iets grootschalig wordt uitgerold. Volt zet daarom in langdurig gebruik van proeftuinen, die nadrukkelijk ook tbv gemeentelijke vragen worden ingezet. Op die manier doen we het imago van Delft als innovatie-stad eer aan en wordt meer kennis gegenereerd, die direct kan worden toegepast.
Wat?	Delft neerzetten als duurzame (in de zin van: langdurig bestaande) proeftuin voor innovaties, met een sterkere relatie met gemeentelijke vraagstukken om zo meer impact op beleid te maken. In algemene zin: Innovatie stimuleren ("show that it works") Kennis ontwikkelen en verspreiden (regionaal en internationaal) Verbindingen (regionaal en in Europa) stimuleren

³⁴ Een beleidsvoorstel kan betrekking hebben op één of meerdere 5+1 Challenges.

Hoe?	Delft zoekt de samenwerking met vergelijkbare steden in Europa (qua grootte en studentenpopulatie) om ervaringen uit te wisselen (Darmstad, Zurich, Girona, Thessaloniki). Delft zoekt de samenwerking met buurgemeenten, want deze proeftuinen zijn in de hele regio van nut, en gemeenten kunnen er gezamenlijk beter door implementeren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het Westland
Middelen?	

Titel	11.3 Een innovatieve Gemeente
<u>5+1 Challenge(s)</u>	Smart State / Economic Renaissance
Waarom?	Het motto Delft Kennisstad is al jaren in gebruik, Volt Delft onderschrijft dat. Kennis zorgt voor creatieve, innovatieve oplossingen en bindt mensen. Innovatie komt echter niet vanzelf. Hierbij hoort een Gemeente die innovatie hoog in het vaandel heeft staan. De Gemeente Delft heeft al vele initiatieven³⁵³⁶ genomen en het kan nog beter. Bij innovatie heeft de gemeente heeft drie rollen (Bron: discussienota aan VNG bestuur 2020): 1) <i>Duiden, reflecteren en besturen in samenhang;</i> <i>Hier gaat het om het begrijpen van de impact van digitalisering.</i> 2) <i>Kansen pakken;</i> <i>Digitalisering en data-gedreven werken bieden enorme kansen voor overheid en samenleving.....</i> 3) <i>Mogelijk maken;</i> <i>....voorwaarden scheppen, en kaders en voorzieningen bieden, opdat innovatie kan worden gestimuleerd.</i> Op al deze drie punten is verbetering mogelijk zodat de voordelen van Delft Kennisstad nog beter uit de verf komen. Bij veel innovaties speelt de "digitalisering" een rol of is zelfs aanjager. Vanuit dit perspectief
Wat?	1) Verbeteren van begrip van de impact van digitalisering bij beleidsmakers, raadsleden en wethouders. 2) Meer ruimte voor innovatie, ook in de bedrijfsvoering van de Gemeente zelf (goed voorbeeld doet goed volgen) 3) Voorwaarden verbeteren om zo innovatie te stimuleren in de vorm van huisvesting, financiering, samenwerking ...
Hoe?	1) Betere bewustwording is de eerste stap om de benodigde rollen te pakken. Het creëren van een portefeuille "Digitale Zaken" waarbinnen deze

³⁵ [Innovatie bij gemeenten: Hoe kijken gemeenten naar inclusiviteit?](#)

³⁶ [Innovatie en technologie](#)

	verantwoordelijkheid valt maakt hiervan onderdeel uit. Daarnaast wordt expliciete interactie³⁷ (bezoeken, lezingen en discussie avonden) gezocht met zoals bio-tech Campus, TU Delft en TNO. Ook cultuur stimuleert innovatie en creatief denken. 2) We vinden dat ook de Gemeente zelf in haar eigen bedrijfsvoering meer ruimte moet maken voor innovatieve oplossingen. We denken daarbij aan zaken³⁸ als verbeteren transparantie en burgerparticipatie/budgetten. 3) Het belonen/stimuleren van medewerkers van de gemeente om met innovatieve ideeën te komen. Op het moment wordt in bijvoorbeeld de ambtenarij innovatie nog niet beloond.
Middelen?	

Titel	11.4 Wethouder digitale zaken
5+1 Challenge(s)	Smart State
Waarom?	Digitalisering is overal, niet meer weg te denken. Het zorgt voor een revolutie: de digitale transitie. Voldoende aandacht hiervoor kan alleen bereikt wordt door dit meer expliciet te benoemen qua verantwoordelijkheid. - Landelijk en op Europees niveau staat Volt voor het inrichten van de publieke zaak in een digitale wereld, met digitale middelen. - één Europese digitale identiteit: daarvoor in uitvoering gemeenten nodig. - bij invoering van burgerbudgetten helpen goede digitale voorzieningen en mogelijkheden om toegang te geven tot inspraak. - Op dit moment vormt digitalisering nog onvoldoende een onderwerp in de raad (zoals een blik op raadsvergaderingen laat zien). In het algemeen wordt dit ook door het Rathenau Instituut onderschreven in het rapport <i>Raad weten met digitalisering</i> (2020). - Zaken waar op gemeentelijk niveau plannen voor worden gemaakt en over wordt besloten (van plaatsing van sensoren en camera's in de buitenruimte tot data in de jeugdzorg, van deelscooters die op de meest gekke plaatsen worden geparkeerd tot digitale dienstverlening aan de burger) kunnen ingrijpende maatschappelijke impact hebben. Als we er niet over praten, dan vindt er ook geen democratische controle plaats op deze besluiten. - Er is een wethouder voor dienstverlening en ICT (Martina Huijsmans). Echter gaat het hier niet om digitalisering van processen, maar om digitale transformatie die in alle maatschappelijke opgaven een rol speelt. - Niet alleen in de politieke organisatie, maar ook in de ambtelijke organisatie is digitalisering een onderwerp dat van belang is. - Voldoende kennis in de ambtelijke organisatie aanwezig zijn. Voorlopig lijkt de bedrijfsvoering zich vooral te focussen op het bieden van een werkomgeving die informatiebeveiliging en privacybescherming waarborgt (Bedrijfsvoering Ontwerp Programma-begroting 2021-2024).

³⁷ [Innovatiekracht in de regio verder stimuleren](#)

³⁸ [Een toegankelijke overheid door innovatieve digitale concepten](#)

	- Maar juist digitalisering zou een centrale rol moeten spelen in domeinspecifieke afdelingen (Rob Janssen: "Digitalisering vraagt om cultuurverandering"). - IT moet dus ondersteunend zijn aan iedere afdeling. - Zoals Rotterdam, die recent een CDO hebben aangesteld. De focus ligt op het identificeren van maatschappelijke kansen, om waarde voor de stad en zijn inwoners te creëren. Dit wordt gedaan door domein overstijgend oplossingen te bedenken en te implementeren. Hij heeft een team tot zijn beschikking om dit te bewerkstelligen in de stad en organisatie. (persbericht volgt nog)
Wat?	Als Delft écht een innovatieve stad wil zijn, gebruikmakend van zijn kennisinstellingen, dan moet op iedere afdeling de kennis over digitalisering worden ontwikkeld, zodat ambtenaren goed in staat zijn³⁹ digitale oplossingen aan te dragen en te beoordelen.. Dit helpt om de wethouders goed te informeren over de mogelijkheden en de risico's. Via de MRDH zou het interessant zijn samenwerkingen op te zoeken met andere steden in de regio op dit onderwerp. Daarbij kunnen we gebruik maken van specifieke Delftse mogelijkheden, zoals de Green Village en fieldlabs rondom robotisering. Toepassing denkraam van Rathenau instituut - Expliciteren beleidsdoelen - Onderscheiden mogelijke interventiemogelijkheden - Inventariseren van mogelijke effecten van digitalisering - Nagaan van sturingsopties - Maken politieke keuze
Hoe?	Aandacht geven aan digitalisering in alle opgaven van de gemeente. De politieke verantwoordelijkheid hiervoor bundelen bij de wethouder digitale zaken. Zorgen dat het op de agenda's komt. De wethouder digitale zaken zal verantwoordelijk zijn voor de volgende taken: • Als primaire taak de verbinding tussen verschillende beleidsafdelingen op digitaal vlak met elkaar sturen. IT is overal. Niet alleen als afdeling, maar IT zit in alle processen op bestuurlijk niveau verweven. Kwaliteit, veiligheid en integriteit moet gewaarborgd zijn en blijven, in zowel oude als nieuwe projecten. • Inzetten en doorontwikkelen van moderne informatievoorziening tussen de gemeentelijke afdelingen, maar vooral in communicatie met de burger. Privacy waarborgen, inzetten op landelijke standaarden en samenwerking tussen gemeenten (VNG, programma Common Ground) om niet op elk vlak het wiel opnieuw uit te vinden. • Security by design (het implementeren van beveiligingsmaatregelen en mitigerende maatregelen vanaf de ontwerpfase van (digitale) systemen) • & privacy by design (het implementeren van privacy en data beveiligingsmaatregelen vanaf de ontwerpfase van (digitale) systemen) waarborgen en toetsen. • Vergroten van het digitale kennisniveau binnen de gemeente. Dit is een tweeledige taak. Enerzijds dient de gemeente de juiste expertise intern te

³⁹ Een meetlat hiervoor zal ontwikkeld moeten worden

	hebben om de technologische ontwikkelingen op een juiste manier in te zetten voor de inwoners. Hierbij gaat het om specialistische kennis. Anderzijds zorgt de digitale ontwikkeling dat alle functies binnen de gemeente een hoger niveau van digitale vaardigheden vraagt. Een kennisontwikkeling van de medewerkers is daarom gewenst. • Inspelen op samenwerking met scholen (beroeps- en hoger onderwijs) en kansen op digitaal gebied voor en door de gemeente Delft. • Ondersteunen en adviseren van overige bestuursorganen en organisaties op het gebied van Digitalisering. • Uitvoeren en openbaar maken van de risicoanalyses bij IT projecten van de gemeente In de ambtelijke organisatie wordt ondertussen gewerkt om voldoende kennis en kunde te ontwikkelen op dit onderwerp en deze gemeentebreed in te zetten voor maatschappelijke vraagstukken. We ondersteunen ambtenaren met opleidingen en workshops om afwegingen rondom digitalisering expliciet te benoemen en daar waar een afweging van waarden nodig is, de raad te betrekken en keuzes te laten maken hierover.
Middelen?	
Bronnen	• Nu: 5 wethouders. • https://www.delft.nl/bestuur-en-organisatie/bestuur/college ○ “Martina Huijsmans (D66) is wethouder Ruimtelijke ordening, Mobiliteit en Dienstverlening. Hieronder vallen: Ruimtelijke ordening, Omgevingswet, Erfgoed, Mobiliteit, Openbare ruimte, Afvalbeleid, Dienstverlening en ICT. Projecten: Tram 19/Sebastiaansbrug.” • https://www.delft.nl/bestuur-en-organisatie/delft-2040/visie-op-de-toekomst ○ visie op de toekomst is ‘hoofdstad op het gebied van innovatie en technologie’, ‘voorzieningen voor iedereen’. ○ Filmpje: gericht op centrum. Buitenwijken worden niet gefilmd, alleen als er wordt gezegd dat die aantrekkelijker gemaakt moeten worden. • Wordt op dit moment op website van Delft en in begrotingen wel gepraat over ‘duurzaamheid’ maar niets over digitale transitie. ○ https://begroting.delft.nl/beleidsbegroting ○ “We zetten in op digitalisering van de innovatieve maakindustrie en de toeristische sector, horeca en detailhandel.” → ??? wat wordt daarmee bedoeld (https://begroting.delft.nl/beleidsbegroting/stad-in-bedrijf/wat-willen-we-bereiken) • Binnen MRDH samenwerken! ○ Green Village ○ Robohouse ○ SAM XL • Rapport: Raad weten met Digitalisering van Rathenau instituut (Rathenau Instituut (2020). Raad weten met digitalisering – Hoe de gemeenteraad kan sturen op de maatschappelijke impact van digitale technologie (auteurs: Das D., P. Faasse, B. Karstens en P. Diederren)) • https://vng.nl/artikelen/rol-gemeenteraad-digitalisering-is-geen-incident • Bedrijfsvoering delft: https://begroting.delft.nl/paragrafen/bedrijfsvoering ○ “De coronacrisis en de bijbehorende intelligente lockdown in Nederland, zorgen ook voor een versnelling in de digitale transformatie. Nu we gedwongen worden om anders te leven en te werken, zien we de voordelen van digitaal werken. Digitaal werken en digitaal vergaderen is nog nooit zo ‘populair’ geweest. Experimenten en pilots worden omgezet in concrete toepassingen voor de

	organisatie en de stad. De gemeente Delft zet extra in op de digitalisering en digitaal werken.”

12. Kunst, cultuur en media en sport

Titel	12.1 Cultuur in de stad door bruisende verenigingen
5+1 Challenge(s)	1 en 3
Waarom?	Delftenaren zoeken elkaar graag op. Of het nu gaat om sport, muziek, carnaval of toneel: waar gemeenschappelijke interesses bestaan, bestaan verenigingen. Die verenigingen dragen zo hun steentje bij aan de verbindingen in de stad, voorkomen eenzaamheid en zorgen vaak dat mensen gezond en sportief bezig kunnen zijn. Voor veel verenigingen geldt dat ze ook bijdragen aan de verlevendiging van de stad, met evenementen zoals de Golden 10 loop en de enorme hoeveelheid amateurgezelschappen die Lichtjesavond zo bijzonder maken. Ze leveren daarom ook een grote culturele bijdrage. In de afgelopen jaren hebben Delftse verenigingen het wel moeilijk gehad. Door teruglopende ledenaantallen en door het wegvallen van de jaarlijkse gemeentelijke stimuleringsubsidie hebben veel verenigingen hun activiteiten zien teruglopen of zijn zelfs gestopt. Ook met de Corona-epidemie hebben veel verenigingen het zwaar gehad. Het zou jammer zijn als die ontwikkeling zou doorzetten. Verenigingen hebben immers een grote waarde voor de cultuurbeleving en de sociale samenhang van de stad. Het zijn ook bij uitstek grassroots-bewegingen: ze bestaan immers vanuit wensen en behoeften vanuit de betrokken deelnemers en beslaan een groot palet aan culturen: participatie in verenigingen stimuleert dan ook inclusie en tolerantie.
Wat?	Door verenigingen meer te betrekken bij activiteiten die voor de gemeente van belang zijn, kunnen ze een betere bijdrage leveren aan cultuur in Delft. Daarvoor zetten we in op het bewust opzoeken van de verbindingen met deze verenigingen en het wegnemen van belemmeringen zoals specifieke eisen die aan organisatoren van grotere evenementen worden gesteld. Concreet betekent dit dat verenigingen makkelijker in aanmerking komen voor grotere evenementensubsidies door hiervoor een specifiek deel van het budget vrij te houden. Omdat er grote waarde is voor de vereniging als basis voor culturele activiteiten, keert de waarderingssubsidie terug in Delft. Daarmee wordt een vaste bijdrage gegeven aan die verenigingen die daarvoor iets “terugdoen” in Delft in de vorm van culturele activiteiten. Voorwaarde is wel dat dit samen wordt gedaan met andere verenigingen in wisselende samenstellingen. Bij culturele activiteiten (zoals dans- of muzikles op scholen) wordt gekeken in hoeverre het verenigingsleven een rol kan spelen. Hier snijdt het mes aan twee kanten: verenigingen hebben de expertise in huis om de werkzaamheden uit te voeren, en kunnen tegelijkertijd contact leggen met potentiële leden. Op scholen komt hiermee muziek en dans met het enthousiasme van de lokale beoefenaars de lokalen in.
Hoe?	De basis van de plannen voor de samenwerking wordt vastgelegd in een Muziek- en Dansakkoord (vergelijkbaar met het sportakkoord, maar ook met links naar de diverse Muziekakkoorden zoals bijv dat van de gemeente Hoeksche Waard) waarin de gemeente, verenigingen en de VAK de plannen concretiseren.

	Daarin komt → de stimuleringsubsidie van 1000-2000 euro/jaar/vereniging → Elke basisschool nodigt ieder jaar een vereniging uit, zodat elke scholier op de basisschool in contact komt met muziek en dans vanuit verenigingen. → het gebruik van de leslokalen na schooltijd voor muziek en dansactiviteiten voor beginnende beoefenaars. Afhankelijk van de wensen/behoefte van de scholieren kan dat bijvoorbeeld een schoolorkest zijn.
Middelen?	Veel van deze voorstellen hoeven niet veel te kosten. Het gaat er eerder om, om bij stimulering van bijvoorbeeld muziek op school of bij de organisatie de vraag te stellen "kunnen verenigingen hierbij helpen?". Aan de verlagen van de leges en de instelling van de waarderingssubsidie zijn wel kosten verbonden, deze worden geschat op € 300.000.
Bronnen	• Partijen Hoekse Waard. 2021. MuziekAkkoord Hoeksche Waard - De Hoeksche School - Basisonderwijs • Gemeente Delft. Programmabegroting. Waarderingsubsidie. P1173800 (notubiz.nl). p. 116

Titel	12.2 De lokale democratie van Delft heeft onafhankelijke journalistiek nodig
Uitdaging (5+1)	Citizen empowerment
Waarom	Dit beleidsvoorstel is ontstaan naar aanleiding van de lokale Delftse politieke discussie over de subsidiëring van de lokale media. Andere aanleiding is het recente verdwijnen van het huis-aan-huisblad de Delftse Post. Aangezien Volt de ambitie heeft om de democratie versterken is het van belang hier een standpunt over te vormen. De lokale democratie heeft vrije, onafhankelijke journalistiek nodig ter controle van gemeentebestuurders. Daarnaast kan de lokale media burgers informeren, onderwerpen agenderen en kan zij een verbindende functie hebben tussen inwoners. Niet alleen in Nederland, maar in heel Europa staat de (lokale) media onder druk. Met de komst van internet is er meer informatie, maar ook meer desinformatie gekomen. Men zoekt op steeds meer verschillende media naar informatie. Tegelijk is het wantrouwen tegen de gevestigde media gegroeid. Volt Delft vindt dit zorgelijk en ziet onderzoeksjournalistiek als een belangrijke waakhond voor de democratie, zo ook voor de lokale democratie. Hierbij komt dat veel van de wet- en regelgeving op Europees en nationaal niveau plaatsvindt. De lokale media zijn onmisbaar vanwege hun lokale benadering en perspectief en versterken daarmee ook de nationale en Europese democratie. Ze maken de vertaalslag van de gevolgen naar de lokale situatie. Hierbij komt dat de lokale journalistiek een belangrijke rol kan spelen in de mediawijdsheid van de Delftenaar.
Wat	Het is belangrijk dat de gemeente haar burgers informeert en met hen communiceert. De laatste jaren is de gemeente Delft zich meer gaan richten op haar eigen communicatie en minder op een breed mediabeleid. Zo was Delft in 2016 één van de eerste gemeenten met een newsroom. Deze newsroom speurt dagelijks lokale media en discussies op het internet om zo signalen uit de

	samenleving op te pikken en zo te kunnen anticiperen op mogelijke opkomende issues. Er lijkt een zekere scheefgroei te ontstaan. Men kan zich afvragen of de Delftenaar andersom evengoed op de hoogte is van gemeentelijke beslissingen. Volt Delft wil dat er in Delft onderscheid gemaakt gaat worden tussen gemeentelijk communicatie- en mediabeleid. Dit onderscheid moet expliciet gemaakt worden, met name wanneer de gemeente via de inkoop van advertentieruimte lokale media als informatiekanaal gebruikt. Voor inwoners moet duidelijker zijn wanneer er hoor en wederhoor heeft plaatsgevonden.
Hoe	Delft heeft sinds 1 januari 2020 een mediafonds voor onderzoeksjournalistiek. In 2021 stopte de gemeente daar 50.000 euro bij. Dat betekent dat journalisten en in Delft actieve media financiering kunnen krijgen voor journalistiek onderzoek naar belangrijke actuele Delftse ontwikkelingen en de politieke besluitvorming. Volt wil dat er een duurzaam mediabeleid wordt ontwikkeld. Want gelet op het veranderende medialandschap is het van belang om in elk geval in kaart te brengen of en hoe de Delftse bevolking geïnformeerd wordt over de lokale situatie. Hoe staat het medialandschap, het nieuwsgebruik, nieuwsaanbod en het nieuwsecosysteem ervoor in Delft? In het mediabeleid kan een visie op de gewenste type inhoud (Let wel, een gemeente moet terughoudend zijn als het gaat om inhoudelijke bemoeienis, zoals ook de mediawet voorschrijft. Zij kan echter wel onafhankelijkheid en diversiteit najagen) en te bereiken gebieden en doelgroepen worden opgenomen. Zo kan de gemeente sturen op een mediabeleid dat ook de internationale inwoners en studenten bereikt. Groepen die nu vaak niet bereikt blijven. Landelijk lopen er al verschillende projecten om de lokale media te versterken en zijn er middelen vanuit oc&w gekomen om de lokale media te versterken. Volt Delft vindt lokale journalistiek een merit good, het is te belangrijk om enkel op winst te beoordelen. Daarom wil zij experimenteren met een Delftse newsroom voor Delftenaren en Delvenaren. die dagelijks bericht over de gemeentelijke besluiten/ ontwikkelingen. De Delftse newsroom is een journalistieke helpdesk voor alle Delftse media en pers.⁴⁰ Tegelijk kunnen inwoners daar ook terecht met onderzoeksvragen, waarvan uitkomsten gedeeld kunnen worden. Lokale media zouden elkaar zoveel mogelijk moeten versterken en daar willen we aan bijdragen. Daarnaast wil Volt Delft het onderwerp mediawijsheid aanmoedigen in het onderwijs en in de culturele programmering. De bibliotheek en filmtheater kunnen hier een belangrijke rol in spelen, mits ze daarvoor middelen krijgen.
Middelen	Er is scheefgroei ontstaan, terwijl redacties krimpen hebben gemeenten in Nederland, zo ook Delft, steeds meer communicatiemedewerkers in dienst. Het advies vanuit de VNG is dat er ongeveer tenminste 1 fte aan onafhankelijke journalistiek per 10.000 inwoners aanwezig moeten zijn. Daarnaast is het ook mogelijk om via de provincie Zuid-Holland subsidie aan te vragen voor een kwaliteitsimpuls. Het is wenselijk dat er vanuit het Rijk wettelijke en financiële (rand)voorwaarden komen voor de gemeentelijke mediatorol nieuwe stijl. Tot die tijd kan en zal Volt Delft initiatieven die de lokale media versterken of een impuls geven ondersteunen. Dit geldt ook voor projecten die bijdragen aan mediawijsheid.
Bronnen & verantwoording	https://vng.nl/nieuws/onafhankelijke-journalistiek-en-media-lokaal-noodzakelijk https://mediafondsdelft.nl/lokale-democratie-kan-niet-zonder-goede-journalistiek/ https://www.delftopzondag.nl/nieuws/algemeen/94169/reuring-over-digitaal-speurwerk-gemeente

⁴⁰ Voorbeeld van zo'n newsroom is Enschede Mediahuis Limburg. (2018).

<https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2020/11/12/adviesrapport-lokale-media-niet-te-missen>

<https://www.delta.tudelft.nl/>

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/nieuws/te-weinig-journalistiek-die-wethouders-benauwt.15137757.lynkx>